

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл. бр. К-По₂ 48/2010

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 22.јануара 2014. године

Председник већа: Добар дан, седите. Мало је гужва. Да ли су се сместили браниоци сви осим господина Перовића, и господина Петронијевића, који су на овој страни, али нема везе. Добро.

Да констатујемо да су присутни:

- Заменик тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић,
- пуномоћници Мустафа Радоњићи и Никола Чукановић,
- браниоци Перовић, Петронијевић, Стругар, Палибрк, Шћепановић, Брадић, Борковић, Крстић, Радић, Ђорђевић и,
- оптужени Момић, Корићанин, Булатовић, Богићевић, Мишић, затим Николић, Брновић, Миладиновић, Поповић, Кастратовић и Сокић.

Е сада, ако може, имате ли места господине Ђорђевићу, или овако некако да седнете? Имате ли места? Све је у реду? Добро

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

**Да се претрес одржи
Наставак изношења завршних речи**

И пуномоћнике данас, пуномоћници заправо и онда господин Борковић. Да ли је тако? Ви ћете данас. Можемо да наставимо? Само још да питам, пре него што почнемо, да ли су сви добили овај транскрипт од јуче? Онај ко је хтео. Нисте тражили или? Добро. И Ђорђевић није. Добро.

АДВ.МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: С тим у вези бих молио да уколико стигнем на ред са завршном речју да то одложимо за сутра. Не верујем да ћу стићи, вероватно нећу ни стићи на ред.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Изволите сада господин Мустафа Радоњић.

Завршна реч пуномоћника оштећених Мустафе Радонићи

ПУНОМОЋНИК ОШТ.МУСТАФА РАДОНИЋИ: Хвала.

Поштована председнице већа, поштовани чланови већа, поштовани заступнике јавне тужбе, поштоване колеге браниоци. Приведен је крају овај маратонски процес, који је започет пре 4 године. За очекивати је било да ће тако дуго да траје, с обзиром на велике препреке и хендикеп са којима сте се суочили. ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наставите Ви, а не знам како то да решимо. Једино да се замените са Мишићем, или тако. Да ли је Вама лакше да седнете?

ПУНОМОЋНИК ОШТ.МУСТАФА РАДОНИЋИ:

Некако ми је незгодно да седнем, пошто је и Тужилац сво време био у стојећем ставу и ја ћу тако да...Први и највећи хендикеп је тај што је истрага започета после 10 година, тако да је протекло време утицало да се замагљују сећања на догађаје код учесника и сада докази којим располажете до неке мере су замршени. Али то нису докази из којих се не може разабрати право чињенично стање, јер мислимо да ипак има довољно доказа да се расветле ови догађаји на основу којих се може утврдити да су овде оптужени били учесници ових трагичних догађаја и извршиоци кривичних дела које им се оптужницом ставља на терет. Оштећени замерају што се овај процес одвија у суду подручја где, што се овај процес не одвија у суду подручја где су учињена дела, који је месно надлежан суд, већ ту у Београду, мада је правило санкционисано у кривичном поступку да суди суд на чијем подручју је извршено кривично дело. Ипак сматрамо да је добро што се суди овде, ван подручја места извршења дела, јер је потребно да Србија и српска јавност упознају се са злочинима почињеним у њено име. Србија на жалост дуго времена није показала спремност да се суочи са ратним злочинима припадника њене војске и полиције. Зато је и овај процес започет после тако дугог времена. Међутим, и Тужилаштво за ратне злочине није показало довољно интересовања и доста инертно је водио свој део посла. Многе ствари су заташкане и велики број сведока увидевши индолетност тужилаштва одбили су да дају исказе, јер су потпуно изгубили поверење, а има и оних који су у току поступка умрли и није било могуће да се испитају, тако да би њихов исказ пружао много јаснијих података и чињеница о којима, о свему ономе што се догодило и о самим оптуженима који су их добро познавали. Али вама морам да одам признање. Ви сте овај процес водили изванредно и с тога имамо пуно поверења у ово веће, јер сте током целог поступка показали да нисте никоме наклоњени, већ једино Закону и правилном одвијању поступка.

Такође уверени смо да ћете донети правилну и закониту одлуку. Када кажемо да могу да се расветле ови догађаји, са овим доказима, мислимо на доказе, на исказе великог броја сведока који су саслушани током истраге, на овом главном претресу, а по захтеву тужилаштва и овог суда од овлашћених органа Еулекс-а као и других писмених доказа, записници о есхумацији посмртних остатака, извршених од надлежних институција овде у Београду, као и страних лица, стручних лица, раније „УНМИК-а“ а касније Еулекс-а. И објашњења и тумачења која су дали током претреса вештаци др. Слободан Савић, др. Ђорђе Алимпијевић и други. Те и других писмених доказа који су изведени током претреса, а налазе се у списима. Искази сведока и узети појединачно, можда не пружају довољно података о тим догађајима, али су се, који су се одиграли у ова четири села за која се на овом претресу суди. Али када се они оцене скупа, међусобно повезани дају праву слику тако да отклањају сваку дилему и неодумице о томе шта се и како догодило. Посебно када се цене у склопу исказа сведока Рашковића, дат у истрази и на главном претресу и сведока сарадника А1 дат на главном претресу. Тако оцењени ће дати чврсту чињеничну подлогу на коју сматрамо треба да се ослони ово веће. Према опису, како су их дали сведоци ових догађаја, а делимично и сами оптужени који су

признали учешће у тим догађајима, припадници 177. Војно-територијалног одреда ВТО су са великом буком и пуцњавом ушли у села. Рафали су се чули скоро стално. Ту је било застрашивања, пуцања, каже сведок сарадник „А1“. Транскрипт аудио записа са главног претреса од 28. јануара 2013. године. Страна 25/33. Затим су они ушли по кућама и извршили претрес, како би нашли и опљачкали вредне ствари, зверски силовали младе жене па и децу, ако им се указала прилика, не због потребе за сексом, већ због јаче тортуре и већег притиска, избацивани укућани из својих кућа, запалили им куће и њих сакупили на одређено место, најчешће у центру села где су онда извршили издвајање мушкараца које су сматрали за војно способне. Све од 13 до 77 година, а пошто број 13 је баксузан број, онда од 12 година како парафразира речи пок. Минића сведок Рашковић. Од жена деце и старијих мушкараца, па пошто су све опљачкали узимајући им новац, драгоцености и све што је било вредно, узимали им сва лична документа која су им уништена, или су им та документа онима који су протерали узимана приликом преласка границе, након чега су посебно мушкарце на веома свиреп начин поубијали при том у Ћушку и Павлану су запалили просторије у којима су остала тела побијених, а жене, децу и старије мушкарце истерали из села са наредбом да се селе за Албанију или Црну Гору. И све то извели су дивљачки, вичући, псујући и на врло дрзак начин вређајући људе који су их потерали.

Али ако се десило да им се неко од младих измакао да га нису издвајали и ликвидирали, када је примећен издвојен је из колоне и ликвидирао. Случај издвојених из колоне и убијених 18 људи у каналу у Захаћу. Дакле циљ је да се застрашују грађани тих насеља, а крајњи циљ је етничко чишћење тако да и они који остају немају никакву другу могућност, већ да се до последњег, да нико не остане у селима, и да насеља остану чиста од Албанског живља. Па учесници овог догађаја користили су то и за сопствено богаћење јер отимањем стицали су велике материјалне добити новац, вредне ствари, скупих моторних и привредних возила, док уништење личних докумената је имало за циљ да се онемогући повратак, њихов повратак у своја огњишта оних који су остали живи. Тако су поступили у селу Љубенић 01. априла, па у Ћушку, Павлану и Захаћу 14. маја 1999. године и то је била школа научена још у Хрватској и Босни и Херцеговини и сада врло дивљачки изведен на Косову. Није то било поступање неодговорних или паравојних припадника, како се то покушава оправдати, и овакве акције, како се покушавају оправдати ове и овакве акције. Већ су они били припадници регуларне војне јединице и тако је у више наврата, и како је у више наврата објаснио сам оптужени Срећко Поповић. Није то била ни акција против јединица ОВК јер непобитно је утврђено да у тим селима, када су изведене ове акције није било ниједног припадника ОВК. То потврђују и сведоци Велимир Вулевић, Драган Поповић са подручја села Ћушка, Павлане и Захаћ, јер ова два сведока су из села Лабљане, односно Накло који је ту у близини, скоро у саставу села Ћушка, Павлане и Захаћ.

А сведок Марко Вукотић за село Љубенић. Ови сведоци су наине тврдили да никада у та села није било никаквих борби, нити да је неко ту страдао због неких ратних дејстава. Ако је из тих села било тих учесника, то је био веома

мали број њих и они нису деловали у селу, јер нису имали помоћ и подршку од грађана тих села, већ су били сасвим на другим местима, далеко од својих села, а за акције где је било борбених дејстава нико никога није оптуживао. Дакле, јасно је већ да су ове и овакве акције изведене и на другим местима на Косову, Избица, Краљане, Белег, Мејер, Бела Црква, Велика Круша, Подујево и Сува Река, за које догађаје су овде осуђени извесни извршиоци таквих дела и низ других места. Биле су акције против голоруког цивилног становништва, које није било способно да се брани, а не чишћење од терориста. То је било испланирано и као што је речено у овом поступку, наређено од највиших органа Војске и полиције. Како је сведок сарадник А1 говорећи о његовом разговору са оптуженим Топлицом Миладиновићем у току акције у Љубенићу рекао. Наиме, он је рекао да је пришао Топлици заједно са Владаном Крстићем и питао га: „Господине Топлица шта се ово ради? Где ће оволики народ? Шта је ово?“, а он му је одговорио: „После прве бачене бомбе на Србију, дошла је наредба из Београда да се протерају Албанци у три правца, Албанија, Црна Гора и Македонија, а поједина села да се оставе, да се не дирају“. Страна 17/33 горе поменутог транскрипта. Речи које је и јавни тужилац, заступник јавне тужбе јуче и цитирао. Оптужени Миладиновић је настојао да оповргне исказ овог сведока, сведока сарадника „А1“ али по нашем дубоком уверењу није успео, јер оно што је он изнео никако није било убедљиво, а ни сведоци које је он предложио нису могли потврдити његове речи. Дакле, то му каже лице које командује том јединицом. А сведок Марко Вукотић је рекао да када је почео НАТО кампања на Косову негде 27. марта 1999. године, код њега су отишли Абдул Боби и Шабан Хускај, сељани села Љубенићи који су били веома уплашени за судбину својих породица и сународнике. Па су га молили да иде у СУП Пећ и да моли српске снаге да пружају заштиту Албанцима из тог села, јер нису желели да напусте село, пошто како каже сведок били лојални нашој држави и нису се прикључили јединицама ОВК. Овај сведок који није Албанац, већ Србин, рођен и одрастао у Љубенићу, врло добро је знао људе и стање у том селу, те истог дана отишао је код начелника саобраћајне полиције Радована Папоњака, јер му је он био комшија са станом и са њим је имао добре и присне односе и њему је пренео молбу својих комшија, Албанаца, и нагласио да су они заиста лојални држави, те нису ни по коју цену хтели да буду припадници нити на други начин да помажу ОВК. Због тога не желе да напусте село Љубенић. Овај сведок каже да га је начелник саобраћајне полиције Радован Папоњак пажљиво слушао и након малог размишљања му рекао да СУП и све српске снаге на Косову имају задатак, добијен од државног, односно војно-полицијског врха, да са Косова прогањају сво Албанско становништво, чак и да униште све биолошки репродуктивне Албанце.

А најбоља потврда овог, свега овога, је повлачење жалбе изјављене против пресуде Хашког трибунала генерала Драгољуба Ојданића, који је том приликом у целости признао дело за које је био оглашен кривим и осуђен, и где су у потпуности утврђени циљ и намера оваквих акција изведених од Војске Југославије, те јавно се извинио Албанском народу на Косову за недела која су им војне снаге чији је он био највиши комадант Начелник генералштаба

учињена. Када то тврди један војни старешина и један виши руководиоца СУП у Пећи, а то својом изјавом потврђује и највиши војни функционер државе, недвосмислено се долази до закључка да су оптужени извршили наређење виших командних старешина Војске и руководиоца МУП-а јер је постојала таква команда, такав план, план чишћења Косова од Албанаца, тзв. „план потковица“. Дакле ово указује да су ови масакри били организовани од државних органа, од највиших органа власти, који су планирали расељавање албанских народности с Косова и протеривање у Албанију, Црну Гору и Македонију, што је масовно и учињено у то време, када је са Косова исељено преко 800.000 људи, Албанаца. Пре тога а и у то време се пуно говорило и радило на томе да се на Косову обезбеди смештај Србима који су досељени из Хрватске и Босне и Херцеговине, који су напустили своје домове због ратова вођених тамо и били принуђени да нађу уточиште у другим крајевима бивше СФРЈ. Долазак на Косово мало времена пре тога Миленка Радивојевића који је у Пећи радио као судија Општинског суда, а касније након бекства из Пећи постао адвокат у Чачку, а једно време и учествовао у овом претресу као бранилац, био је део тог плана. Ваља напоменути да је током деведесетих година када је беснео рат у Хрватској и Босни и Херцеговини, држава Србија је на многим местима широм Косова градила насеља где су били смештени расељеници из тих република. Овде ћу да помињем Бавалоћ и Јуник на подручју Општине Дечане, а било је и на другим подручјима других општина.

Једно велико насеље изграђено на подручју Општине Вучитрн са десне стране магистралног пута Митровица-Приштина, нажалост не знам како се зове то место, било је пуно расељених Срба из Хрватске и Босне и Херцеговине уочи рата на Косову. Та насеља сада запосели су Албанци којима су током рата попаљене куће. План за расељавање Албанаца са Косова има корене још из Гарашаниновог времена. Касније многи Српски интелектуалци су предлагали разне антиалбанске пројекте међу осталима Јован Цвијић, Васо Чубриловић, Иво Андрић и други. Тако Васо Чубриловић је својим пројектом исељавања арнаута из 1937. године израдио елаборат за чишћење Косова са, у којем каже: арнауте је немогуће сузбити, само поступном колонизацијом. Једини начин и једино средство, то је брутална сила једне организоване државне власти, о чему смо увек били изнад њих. Меморандум др. Васо Чубриловић српског академика и политичара из 1937. године за Владу Стојадиновића. Такав елаборат предао је он властима Југославије и крајем 1944. и по њему се радило, али сада притајено акција, тзв. акција прикупљања оружја од Албанаца, и терор који је спроведен над њима због чега велики број Албанаца се исељава у Турску. Српски писац и аналитичар Мирко Ђорђевић је казао: прављено је стотине меморандума, планова за решавање Косовског питања. Када прелиставате та решења, била она комунистичка, државна или црквена, лако ћете приметити да су сви планови били решити Косовско питање, тако да Албанаца тамо нема. Дакле ово указује да није био баш без основа исказ сведока Кељменди који је током истраге казао да је Србија одавно планирала чему су се, да је Србија то одавно и планирала чему се овде многи браниоци смејали.

Према томе, све је било испланирано и наређено извршиоцима спровођење тог плана. А извршиоци, тј. оптужени су тај свој задатак по инструкцијама извршили брутално и изузетно дрско, тако да сада човек не може да налази неку повољност за њих и да им то укалкулише као олакшавајућу околност. Управо сматрам да на њиховој страни та њихова понашања треба да се цене као отежавајуће околности што су приликом извршења дела показали изузетну бруталност, похлепу за пљачкањем и отимањем и што до сада а ни сада не показују никакву грижу савести и покајање, већ то, та своја криминална дела сматрају патриотизмом. Дакле ови оптужени су били извршиоци таквог једног монструозног плана и тај задатак извршили су како, извршили су га што је могуће дрскије. При том су искористили ситуацију да се обогате пљачком и отимањем. С тога сматрамо да се у њиховим радњама стичу сви елементи кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст. 1 у вези са чланом 22 Кривичног закона Југославије како су оптужницом оптужени. Јер они су били свесни да чине дело које је уперено против једне одређене етничке заједнице коју треба истерати из села, града, и целе територије која им је домовина. Њихов циљ је да се на најсвирепији начин истерају Албанци, да би се створила чиста српска заједница. Није то само извршење задатака који је дат од виших командних структура, већ су њихове радње и резултат њихове воље да се тако поступа. Према томе, њихове радње су вољне радње, које су они свесно извршавали. Ту се дакле кумулирају све три компоненте кривице урачунљивост, умишљај и свест о томе да они противправно поступају.

Током овог претреса оптужени нису показали ни мало обзира према жртвама, а нарочито нису имали нимало поштовања према оштећенима, који су дали исказ непосредно овде или преко видеолнк конференције. Већ смејањем и гестикуирањем па и погрдним речима их вређали и омаловажавали. Своју дрскост су показивали и одевањем, носећи мајце и разну ношњу са разним фигурама или натписима чиме су показали под знацима навода „патриотизам“. Чиме су још више иритирали оштећене. Због тога, због таквог њиховог понашања током претреса, били сте принуђени да им много пута скренете пажњу, па је било и искључења са претреса. Све то цењено веће сматрам треба да имате у виду приликом доношења одлуке о казни. С тога у име оштећених придружјем се кривичном гоњењу и речи пуномоћника јавне тужбе и предлажем да се оптужени огласе кривим и осуде по Закону, како је то заступник оптужнице и предложио. Наравно у име оштећених постављам одштетни захтев, који сада нисам у могућности да га одредим због обимности штете која је нанета оштећенима, али ти захтеви ће уследети након окончања овог процеса и коначности пресуде, када ћемо то поставити посебним тужбама у парничним поступцима. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала.

Пуномоћник Мустафа Радоњићи указује на тешкоће у вођењу поступка, после протеча времена више од 10 година од извршења дела, сећање сведока је слабије. Неки сведоци оштећени су у међувремену умрли, неки су били

разорачарани, индиспонирани и нису били спремни да дају исказ у поступку. Ипак сви докази изведени на претресу када се међусобно повежу и оцене у својој свеукупности дају слику онога што се догодило у ова четири села. Затим анализира догађаје и утврђено чињенично стање. Посебно указује да је несумњиво доказано да је извршено расељавање па да су предузете радње извршена убиства, застрашивања, силовања, пљачкања и паљења извршена са циљем да се албанско становништво не врати и да заувек напусти територију Косова. Током поступка доказано је да је ово државни план, што произилази из исказа саслушаних сведока у овом поступку, а ради се и о ноторним чињеницама од којих је једна одустанак од жалбе у предмету који се води пред Хашким трибуналом након чега је највиши генерал Српске војске признао у потпуности дело и изразио извињење и навео да се ради о плану. Како међутим, у остваривању овог плана учествују овде оптужени и како су они свесни да остварују заједнички циљ чињенице да су они извршиоци не могу им бити олакшавајуће околности приликом одмеравања казне због испољеног степена суровости, безобзирности и касније у току овог поступка одсуства кајања. Поставља имовинско-правни захтев, али га због обимности не опредељује, већ наводи да ће накнадно у парничном поступку оштећени остварити имовинско правни захтев. У осталом се придружује речи заступника, односно Заменика тужиоца за ратне злочине. Пуномоћник Никола Чукановић.

АДВ.БОРИСЛАВ БОРКОВИЋ: Председнице само да изиђем пола минута. Одмах се враћам, да ли могу? Само минут.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Завршна реч пуномоћника оштећених Николе Чукановића

ПУНОМОЋНИК ОШТ.НИКОЛА ЧУКАНОВИЋ:

Поштовани суде, на почетку желео бих да кажем да се у потпуности придружујем завршној речи Заменика тужиоца за ратне злочине као и да се слажем са његовом оценом да је кривично дело које се оптуженима ставља на терет у потпуности доказано. Ја се овде нећу бавити анализом доказа за сваког од оптужених појединачно, јер је то већ у својој завршној речи тужилац урадио на бриљантан начин. Оно о чему ћу говорити је нешто друго.

Дана 20.12.2010. године, на почетку овог главног претреса, заменик тужиоца за ратне злочине је навео да је циљ овог поступка утврђивање потпуне истине и постизање правде за жртве. Данас, након пуне три године, на самом крају овог поступка, може да се закључи да није откривена потпуна истина, а самим тим ни постигнута обећана правда за жртве. Зашто? Зато што на оптуженичкој клупи имамо људе којима је командовао и међу којима је први по рангу оптужени Топлица Миладиновић, а који је по чину био поручник. Потпуно је јасно, након свих изведених доказа, да осмишљавање, организација и на крају реализација почињених злочина наведених у оптужници, нису последица његових замисли, већ да су потекли са другог, очигледно вишег места. Са ког? То, нажалост, по окончању овог поступка, још нисмо сазнали. Сам тужилац у завршној речи каже на ком нивоу је све то организовано, није утврђено и није

предмет овог поступка. Оптужени Топлица Миладиновић је наредио, и као претпостављени командант, заједно са овде оптуженим припадницима 177. војног територијалног одреда Пећ, спровео у дело план напада на села Љубенић 01.04.1999. године и села Ћушка, Пављана и Захаћ 14.05.1999. године, па сноси одговорност за своју улогу у извршеним злочинима. Али остаје нејасно каква је била улога и шта је са одговорношћу људи који су имали више место у војној хијерархији и били претпостављени поручнику Топлици Миладиновићу. Потпуно се слажем са закључком тужиоца да је циљ наведених војних акција у селима Љубенић, Ћушка, Пављане и Захаћ, био да се Албанци протерају и принудно раселе са простора ових села, али исто тако, сигуран да је свима у овој просторији јасно и да прихватају закључак тужиоца у погледу тога да тако нешто свакако није организовао један поручник. Такође остало је нејасна и нерасветљена улога полиције и њених припадника у организовању, извршењу и прикривању злочина који се овде оптуженима стављају на терет.

У прилог наведеном говоре како одбране окривљених, тако и изјаве појединих сведока. Оптужени Топлица Миладиновић у својој одбрани истиче да је увек добијао задатке директно од команданта или начелника штаба Војног одсека Пећ или начелника штаба 125. моторизоване бригаде. Подсећам да је његов командант и први претпостављени био потпуковник Душко Антић, командант војног одсека Пећ и да су сви они били у зони одговорности 125. моторизоване бригаде. Начелник штаба Војног одсека Пећ, био је покојни потпуковник Бобиковић а начелник штаба 125. моторизоване бригаде потпуковник Николић. Такође, оптужени Топлица Миладиновић даље каже, цитирам: „Увек је било акција са полицијом. Све што се дешавало, било је у сарадњи са полицијом, и да је“, поново цитирам, „команда војних одсека имала дефакто власт на овој територији“, мислећи на подручје Пећи. Оптужени Славиша Кастратовић наводи да је постојао ланац команде. Оптужени Бобан Богићевић у својој одбрани помиње Миличка Јанковића, команданта гарнизона и оклопног батаљона 125. моторизоване бригаде као претпостављеног официра. Посебно су упечатљива била сведочења официра Војске Југославије који су у току 1990. године, иако део истих војних структура, као и оптужени, показали завидан ниво необавештености и наглашено истицали поступање Војске Југославије по правилима службе, минимизирајући своју улогу, очигледно се плашећи да се не доведу у контекст дешавања која се оптуженима стављају на терет. Сви одреда наводе да нису чули и знали за дешавања у селима Ћушка, Пављане, Захаћ и Љубенић, стварајући тиме само додатну сумњу у истинитост ових исказа, јер је појединима у опису посла и основна дужност била да прате дешавања на терену, и буду информисани по природи свог места у хијерархијском ланцу војних структура којима су припадали.

Сведок Миличко Јанковић, командант Оклопног батаљона 125. моторизоване бригаде, приликом свог сведочења наводи да је потпуковник Антић имао ингеренције над градом Пећи и околним селима, да је у Пећи постојао кризни штаб који су чинили представници војске и полиције, цивилне власти. Мисли, да цитирам, потпуковника Антића, мислећи на њега, тј. потпуковника Миличка Јанковића, мислећи на потпуковника Антића, он наводи:

„Морају свакодневно да се виде, да имају комуникацију, ако нешто не функционише, мора да позове и пита зашто, да позове на одговорност.“ Говорио је о односу Антића и поручника, оптуженог овде, Топлице Миладиновића, да, опет цитирам “Само командант бригаде је могао командује војно територијалном бригадом. Командант бригаде 125. моторизоване бригаде је био пуковник Живановић Драган. Да им да стриктне задатке. Даље, да реферисање иде све до команданта по тој линији, даље, да је безбедњак морао да обавести свог претпостављеног и команданта о свим дешавањима на терену, да је командант морао да зна шта се дешава у његовој зони одговорности. Исто тако, у својој изјави, потпуковник Антић истиче да је потпуну надлежност у вези командовања имао пуковник Живановић, командант 125. моторизоване бригаде, да се он, како каже, није мешао, да је за све одговоран био Живановић, те да је Топлица Миладиновић редовно ишао у команду бригаде на реферисање.

У свом сведочењу Дејан Булатовић, начелник за безбедност Војног одсека Пећ, истакао је да се са Топлицом Миладиновићем виђао два пута недељно. Међутим, наводи да му нису била позната дешавања у селима из оптужнице. Приликом његовог сведочења, посебно је било упечатљиво када га је оптужени Срећко Поповић питао „Кога Ви штитите?“, а бранилац оптуженог додао „Сведок жели да заштити себе. Немогуће да ништа не зна као официр за безбедност“, иронично га питајући шта је уопште радио. Подсећам да је овај сведок био предложен као сведок одбране управо од поменутог оптуженог и његовог браниоца. Приликом сведочења, Дејан Булатовић је био видно уплашен, што је приметила и председница већа, рекавши му да нема разлога за страх, и да је у суду само у својству сведока. Као потврду претходног, имамо и исказе сведока Марка Вукотића, Зорана Рашковића и сведока А1.

Сведок Марко Вукотић наводи да је на захтев мештана села Љубенић, у коме је и он рођен, разговарао са командиром саобраћајне полије Пећ, Радованом Папоњаком, како би им обезбедио заштиту, на шта му је овај рекао да ништа не може да помогне, да је став власти да се елиминишу сви репродуктивно способни Албанци.

Сведок Зоран Рашковић, у својој изјави наводи да је по повратку из акције у селима Љубенић, Пављане, Ћушка и Захаћ, одвезао Небојшу Минића Мртвог у штаб код Топлице Миладиновића, да је том приликом изашло неколико официра који су га поздравили, након чега је заједно са њима ушао унутра. Да је 177. војни територијални одред био познат по бруталности у ширем реону Пећи, па и у команди Војске Југославије, те да је цео официрски кадар био упознат са њиховим деловањем.

Сведок А1 у свом исказу каже: све наредбе, паљење кућа, цепање личних карата, убиства, то је била наредба са већег нивоа. Исто тако, овај сведок истиче да му је Топлица Миладиновић рекао приликом акције у Љубенићу „Добили смо наредбу да се Албанци протерају у три правца, у правцу Албаније, Македоније и Црне Горе.“ Такође, пре поласка у акцију у село Љубенић, Небојша Минић Мртви, му је рекао: „Имаћемо тенковску подршку Миличка Јанковића.“

О улози полиције у наведеним дешавањима, говорило је више сведока, оштећених, као и поједини оптужени у својим одбранама. Тако оптужени

Топлица Миладиновић наводи да је увек било акција са полицијом, да све што се дешавало, било је у сарадњи с полицијом. Оптужени Срећко Поповић истиче да након што је Небојша Минић Мртви избачен из Посебних јединица полиције, постао лично обезбеђење начелнику СУП-а Пећ, Бори Влаховићу. Оптужени Радосав Брновић, наводи да је након дешавања у селу Ћушка, Пављане и Захаћ, пријавио дежурном центру СУП-а Пећ дешавања која је приметио. Сведок Миличко Јанковић додаје да је на састанцима кризног штаба присуствовао увек представник СУП-а Пећ. Сведок Марко Вукотић је разговарао са командиром саобраћајне полиције Пећ, Радованом Папоњаком. Сведок Зоран Рашковић који је истакао да је Минић радио као лично обезбеђења начелнику СУП-а Пећ, као и да када су стигли у Ћушку 14.05.1999. године, ту већ било припадника резервног састава територијалне одбране, као и полицајаца.

Такође, већи број сведока оштећених је истакао да су приликом дешавања у селима Љубенић 01.04. и селима Ћушка, Пављане и Захаћ 14.05.1999. године, у њихова села, поред војника, дошао и већи број полицајаца.

На крају, у свом сведочењу о нејасној улози полиције, говорио је и начелник СУП-а Пећ Бора Влаховић, који каже да је знао да је 177. војно територијални одред био у Ћушкој 14.05.1999. године и да је о томе обавестио Војну безбедност, као и да су о томе обавештени Окружни јавни тужилац и истражни судија. Такође, наводи да је знао за акцију 177. ВТО у селу Љубенић 01.04. и да му је речено да је том акцијом командовао Топлица Миладиновић, који је био на лицу места.

Све ово ни у ком случају не умањује одговорност овде оптужених за бруталне злочине који су им оптужницом стављени на терет, а који су током овог поступка недвосмислено доказани, али потребно је нагласити да до потпуног расветљавања улоге свих војних, полицијских и цивилних структура са овог подручја, немогуће је утврдити комплетну истину, испоставити апсолутну правду за жртве, правду коју им ова држава дугује.

Осврнуо бих се и на нека дешавања, догађаје током трогодишњег трајања овог главног претреса за које се може рећи да су обележили овај поступак. Сложићете се да је без обзира на велики број оптужених у овом предмету, као и велики број испитаних сведока, три године превише времена да би се исти окончао. Томе је свакако допринело и сукцесивно хапшење оптужених и њихово накнадно оптуживање. Међутим, овоме је у појединим случајевима допринео и рад самог Тужилаштва за ратне злочине. Као пример тога, може се навести и проширење оптужнице од стране Тужилаштва за ратне злочине у односу на дешавања од 01.04.1999. године у селу Љубенић и 14.05.1999.године у селима Пављане и Захаћ. Ову очекивану и неизбежну, на основу до тада изведених доказа, одлуку ТРЗ-а, обележиле су неке појединости које су допринеле успоравању овог поступка. Пре свега, остао је утисак тромости и неспретности у раду Тужилаштва за ратне злочине, које, иако је исто проширење најављивало од маја, јуна месеца 2012.године, проширену оптужницу поднело тек на главном претресу 27.09.2012.године, првом након летње паузе, знајући да ће за потврду исте бити потребно доста времена, па остаје нејасно зашто је то тек учињено на главном претресу, а не много раније, како би се избегло непотребно губљење

времена на процесне формалности, иако је свима овде познато да су термини за одржавање главних претреса били временски и просторно ограничени.

Такође, након што је 14.11. исте године, ова оптужница прихваћена, Тужилаштво за ратне злочине на претресу 17.12. исте године подноси измењену и јединствену оптужницу, како они наводе, чиме се још једном због техничких ствари, које су могле на много ефикаснији начин да се реше, непотребно одуговлачио поступак. На овај начин, и оваквим поступањем тужилаштва, изгубљено је најмање 6 месеци. Да ли овакво поступање Тужилаштва за ратне злочине последица недостатка ресурса или лежерног приступа, питање је на које не знамо одговор, али је последица јасна и она се огледа у неоправданом развлачењу поступка противна начелу суђења у разумном року. Треба рећи да је током овог поступка на снагу ступио и нови Законик о кривичном поступку 15.01.2012.године, који је свакако представљао изазов, како за само судско веће, тако и за остале учеснике у поступку. Доста је нејасних одредби у овом закону, њихова различита тумачења, недостатак праксе у њиховој примени, на коју би се могло ослонити, као и постојање правних празнина код неких процесних питања, представљали су препреку у раду свим учесницима у овом поступку. Међутим, рад судског већа се може само похвалити. Одлучно решавање свих ситуација, добро познавање предмета, наглашен осећај за управљање поступком, као и координација различитих страна у поступку, су одлике које су красиле ово веће и представљају један од важних предуслова за доношење квалитетне и на закону засноване одлуке.

Морам споменути и сведочење заштићеног сведока Зорана Рашковића, чији исказ представља једну од најупечатљивијих сведочења која су дата пред Одељењем за ратне злочине овог суда у свим до сада спроведеним поступцима. Поред снажног утиска који је овај сведок оставио говорећи о догађајима који су били предмет овог поступка и улози овде оптужених у њима, ово сведочење је значајно и због тога што се кроз њега још једном осликао један од главних проблема свих суђења за ратне злочине, пред Одељењем за ратне злочине овог суда. То је проблем заштите сведока. Зоран Рашковић, између осталог, у свом исказу је истакао да му је док се налазио у програму заштите пређено и да је вршен притисак како према њему, тако и према члановима његове породице, те да му је један од полицијских званичника, који је био задужен за његову заштиту, казао „Албанци своје сведоке убијају, немој да очекујеш да ће тебе овде неко да тапше по рамену“. Као последицу ступања на снагу новог ЗКП-а, споменуо бих да смо и у овом поступку имали прилику и први пут да видимо споразум о сведочењу окривљеног, чиме су створени предуслови за давање веома важног исказа сведока А1. Иако уважавам рад већине колега, морам рећи да су почетак овог претреса обележили и непрофесионални иступи појединих бранилаца, који су без неопходне професионалне дистанце у односу на предмет овог суђења, непримерено иступали у односу на пуномоћнике оштећених, спречавајући их да равноправно учествују у поступку на законом предвиђен начин, а чиме су довели до тога да колега Радоњићи у једном тренутку каже да осећа непријатељску атмосферу у судници од стране појединих бранилаца. Посебно бих истакао да се у складу са претходно реченим, и кроз овај поступак,

као и у мноштву претходних пред овим одељењем уочавава потреба за применом института командне одговорности, за шта постоји сасвим довољно основа у правном систему Републике Србије. На овај начин, отворила би се могућност за утврђивање потпуне истине о многим злочинима који се процесуирају пред овим судом и тиме избегло избегавање одговорности свих учесника злочина попут овог за који се овде суди, а тиме би се и на јасан и недвосмислен начин омогућило постизање правде за жртве истих.

На крају, уз уверење да ће одлука овог судског већа бити законита и праведна, као и да ће се њоме направити јасан цивилизацијски отклон у односу на злочине који изазивају осећај стида код сваког припадника народа у чије име су почињени, и сваког пристојног грађанина ове земље, предлажем да се оптужени огласе кривим, казне по закону и обавезу на плаћање трошкова кривичног поступка. Очекујем и тражим да се рад Тужилаштва за ратне злочине, везан за догађаје који су предмет ове оптужнице настави, јер за то постоји и више него довољно доказа, уз наду да ће се у блиској будућности открити потпуна истина о свим актерима овде утврђених злочина и на тај начин жртвама пружити сатисфакција у виду апсолутне правде за коју без обзира на протек времена, никад не може бити касно. У погледу имовинско правног захтева, придружујем се завршној речи колеге Радоњићи. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Пуномоћник Никола Чукановић, наводи да постављени циљ на почетку поступка утврђивање истине и постизање правде за жртве, није у потпуности остварен и то због тога што су с једне стране потпуно занемарени улога полиције у овим догађајима, а с друге стране улога хијерархијски виших официра и команданата вишег ранга у односу на тада поручника овде оптуженог Топлицу Миладиновића. Због тога очекује да се поступак и рад на истраживању ових догађаја настави. Посебно указује на значај исказа сведока Рашковић Зорана, потребу заштите сведока у поступцима за ратне злочине, значај исказа сведока А1, и потребу и даљег размишљања о командној одговорности у домаћем праву. Придружује се захтеву пуномоћника за накнаду штете настале овим кривичним делом и у свему осталом завршној речи пуномоћника и заменика тужиоца за ратне злочина.

Да ли можемо сада да наставимо, још господина Борковића, па ћемо паузу? Хајде изађите, док се ми договоримо.

Прво Борковић, па онда да ли ћемо имати времена за можда још једног браниоца? Нећете дуго. Да ли можемо да се договоримо да ли ће господин Петронијевић данас или сутра? Како сте се договорили? Сутра. Добро. То Вам треба, је ли, за завршну реч. Добро. Да ли још неко од бранилаца је спреман да данас мимо овог редоследа којим су оптужени наведени у оптужници, бранилац Палибрк можда или бранилац Огњен Радић? Не? Палибрк исто није добио. Да ли онда можемо да питамо ...Сада ми реците да ли ови, било ко од бранилаца

Кастратовић, Богићевић, Корићанин и Брновић, би могао после Борковића? Јел чујете? Бранилац Кастратовић, Богићевић, Корићанин или Брновић, јел би данас могао, кажем, мимо реда, иза господина Борковића? Ви ћете моћи данас? Добро. Не, не, сачекаћемо Момића. Чекамо Момића.

За овим се пре изношења завршних речи одбране установљава редослед који није исти као редослед оптужених у оптужници и то тако што ће прво говорити бранилац оптуженог Поповића, Борковић, затим бранилац оптуженог Брновића, Шћепановић, бранилац оптуженог, само да видим, да ли господин Перовић може данас? Господине Перовићу, хоћете моћи данас? Још неко од бранилаца данас? Нико неће моћи данас. И бранилац оптуженог Момића ће данас. Док само да видим, а Крсто Бобот, он данас није ту, њега мења Петронијевић, па ће Крсто Бобот и Петронијевић сутра. Сутра ће Стругар, и сутра ће Палибрк, је ли тако Палибрк ће сутра. Брадић ће сутра. Крстић, када ћете Ви? Данас или сутра? Не, можете и сутра Крстић и Ђорђевић. Добро. И да ли ћемо на тај начин сутра моћи да завршимо браниоце или не? Шта кажете? Нећемо моћи, добро. А Вама два сата? Сат ипо? Добро.

Да почнемо ми сада изношење завршних речи бранилаца оптужених.

**Завршна реч браниоца оптуженог Поповић Срећка,
адвоката Борислава Борковић**

Изволите.

АДВ.БОРИСЛАВ БОРКОВИЋ: Поштовани суде, поштована председнице већа, желио бих и ја пре свега да истакнем да сте Ви, председнице већа, у овом предмету који је заиста тежак, сложен, како због броја оптужених, тако и због тежина дела које им се ставља на терет, због обима доказног материјала, овај поступак водили заиста изванредно, да сте у току поступка имали све што је потребно да се чињенично стање, колико год је могуће, правилно и потпуно утврди, да сте у том правцу прихватили све или готово све доказне предлоге, и тужиоца и одбране и оптужених, те да сте напokon у току целог поступка показивали један значајан степен толеранције и стрпљења према свим учесницима у поступку и у тренуцима када су неки од њих прелазили границу пристојног или примереног понашања. Због тога, као бранилац оптуженог Срећка Поповића, се захваљујем и честитам и задовољство је сазнање да имамо у нашем правосуђу тако успешне, тако способне судије.

Поштовани суде, у селима Љубенић, Ћушка, Захаћ и Пављан, критичне прилике су се десили злочини. Тамо су убијени неки људи, паљена њихова имовина, отиман новац, накит и то негирати, било би у супротности са чињеницама које смо утврдили у току поступка, било би то неморално и непоштено према жртвама, према пијетету према тим жртвама, према осећањима преживелих њихових сродника, јер заиста било је тужно овде слушати исказе тих сведока који су у једном трену остајали без неколико својих најмилијих. И

није касно, и никад није касно, и ја и сада ево у своје име и у име мог браћеника, Срећка Поповића, кажем, саучешће свим породицама тих преживелих људи, који су у тим догађајима изгубили своје најмилије.

Дакле, десио се злочин, поштовани суде, али да ли смо у току овога поступка, након свих спроведених доказа, након свега тога што смо учинили у овом времену, заиста несумњиво утврдили ко је починио злочине. Да ли су ови људи починили тај злочин или за то можда немамо доказа? Господо судије, ово је кривични суд, ово је кривични поступак, овде се одлучује не само о слободи човека, него и о његовој части, његовом угледу, о томе да сутра њихова деца, њихови потомци не носе печат својих предника, да су они некакви ратни злочинци. По мом мишљењу, у току овог поступка, нисмо утврдили на несумњив и сигуран начин да су оптужени, посебно мој браћеник, починио кривично дело које му се ставља на терет.

Овде кривица мора бити доказана. Нема одговорности на бази претпостављене кривице. Нема кривице ако имамо неко уверење, неку претпоставку, неко сазнање, вероватно јесте, могуће је, овде ако нема стопостотног доказа, несумњиво, јасног, да је неко починио кривично дело, ослободите га. In dubio proreo. А немамо, немамо сигурних и несумњивих доказа. Можда имамо неке индиције, можда имамо неке доказе који указују, али немамо сигуран доказ да је било ко од ових оптужених, ал ја кажем да је мој браћеник, Срећко Поповић, починио кривично дело које му се ставља на терет. Сви докази тужилаштва своде се на два сведока, на А1 и Рашковића. На сведока Зорана Рашковића кога тужилац назива том громадом поштења и храбрости. А пуномоћник оштећених, овај млади дечко кога не знам, данас каже да је то јединствен случај у историји малтене правосуђа, да неко тако говори убедљиво и сигурно. Све се на то своди, на та два сведока, на два сведока чији су, којима ни тужилац не верује. Дакле, сведоку Рашковићу не верује ни тужилац. Јер да му верује, не би у измењеној оптужници избрисао све оно што је стављано мом браћенику на терет у првој тој оптужници. А то је три убиства у центру села Ћушка, пред 300 људи, уз повик „У име Србије“, живела Србија или како ли већ, које нико није видио, него само сведок Рашковић. Не верује му тужилац ни поводом тобожњег убиства у селу Захаћ где је наводно убио неког Албанца док је седео на некој стени, које нико није видео, него сведок Рашковић. Па не може се сведоку мало веровати, мало не веровати. Сведок лаже или говори истину. Не може сведок Рашковић бити сведок на начин да му се ово верује, а ово не верује. Е, па, ако лаже за три убиства, четири и шта ја знам још, онда лаже све. Онда му се не може ништа поверовати.

Господо судије, јест био злочин у Љубенићу, Рашки, Ћушки и тако даље, али није то једини злочин који се десио тих дана, тих месеци на Косову и Метохији. Па сетимо се, поштовани суде, а то нико не помиње сетимо се Клечке, сетимо се Гораждевца, сетимо се Старо Гацко, сетимо се Панде, сетимо се петсто отетих људи у селу Пећ, сетимо се десетине и стотине отетих по читавом Косову из кафића, из аутобуса, из возова, из канцеларија, са улица, са поља, сетимо се жутих кућа по Албанији и чега све не још. Три ипо хиљаде српских цивила је на Косову отето и убијено и данас се не води ниједан поступак ни

против кога. Не постоји ниједан поступак на Косову нигде, да се води против било кога, за толико злочина. А ми данас слушамо овде тираду пуномоћника оштећених који нам 22. јануара 2014. године овде прича о етничком чишћењу Албанаца с Косова, у тренутку када на Косову нема ниједног Србина. И ћутимо овде. Поштовани суде, и у Клечки је био злочин. И у Клечки су неки људи убијени. И због Клечке плачу неке мајке. И у Клечку постоји Рашковић и А1 и ПС и шта ја знам. И у Клечки постоји обдукцијски записници. И у Клечки постоји нешто више него у Ћушки. И у Клечки постоји дневник једног сведока који је детаљно описао шта се све десило и како је све Љимај убијао српске цивиле. Постоји, па је тамошњи суд донео ослобађајућу пресуду. Правилно. Нема доказа. Па, нема ни овде. Не што се ја инатим са судом, него нема. Ја се слажем, поштовани суде, са колегама да је овај злочин, на жалост, планирала, организовала и спровела држава. Да. Држава планирала, организовала и провела злочин и та иста држава сада организује суђење овим људима који су скупљени с конца и конопца, она да им суди за свој злочин. Па, онда идемо тако широко па доведемо оног несретног препоштеног Брновића који све да је и учинио шта је учинио, а није учинио, па био је дужан, он је полицајац, саобараћајни полицајац, он је на пункту, наилази колона, он мора ту да реагује. Мора. Мора их спровести. То је регионални пут. Али ми идемо до краја. Наш тужилац иде до краја, али зато нема оптужбе за убиство, за гранатирање тог важног стратешког циља, рецимо какав је мост у Врбалигу, мали, дрвени мост. Нема оптужбе, поштовани тужиоце, за касетне бомбе на нишкој пијаци. Нема оптужбе ни за Абердареву, ни за малу Милицу из Батајнице, ни за петроварадински мост, нема нигде. Не смете.

Поштовани суде, мој брањеник је у својој одбрани испричао како се кретао, куда се кретао. Он тврди да 01. априла није био у селу Љубенић и да нема никакве везе са тим догађајем. Он то тако тврди. Сведок Рашковић, једини он каже да је у Љубенићу видио Срећка Поповића. Сведок А1 каже нисам видио Поповића у Љубенићу. Других доказа нема. Хоћемо ли сад веровати Рашковићу да је Срећко био у Љубенићу или ћемо веровати А1 да није био? Па, не знам. Није био. Он каже да није био и убедљив ми је Обрадовић, пардон, сведок А1 који каже Срећко Поповић није био у селу Љубенић. Молим Вас, обратите пажњу, извињавам се што овако Вас молим, на тај део исказа сведока А1 који је доста убедљив и који каже у селу Љубенић Срећко није био. Оптужба тврди да је у свим догађајима био велики број такозваних НН припадника. Неки сведоци кажу да их је било 100, 200, 300, сви су наоружани, сви имају оружје, муницију, униформе. Ко су та лица? То су најопаснија лица. Е, то су ескадрони смрти које је држава организовала и послала. Они су вршили злочине, слободни стрелци за које нико не зна ко су ни шта су. Па шта? Њих 20 и још тамо њих 200 неких НН. И ових 200 ћуте, не раде ништа. Уживају, гледају. Па, није тачно. Сви сведоци, поштовани суде, који су овде прошли, који су саслушани, који су дали исказе, на њиховим исказима се не може базирати одлука. Не може. То су сведоци који због околности које су биле у време догађаја не могу са сигурношћу да ни опишу, ни препознају, ни испричају догађај. Због страха који је био интензиван. Па, поједини сведоци који тобоже препознавају Срећка Поповића и друге не могу да га препознају, он је после свега онога што је њима предочено приликом

саслушања у ЕУЛЕКС-у преко Кандићке, преко Радоњићија, преко тужиоца, када су им месецима пре тога показиване слике јер се врте на интернету.

Јуче тужилац каже да је Ганимете Никчи препознала Поповића. Та тврдња није тачна. Управо супротно. Није га препознала, јер је га описала на начин да је носио шешир и био тетовиран, а то је супротно. Нити је носио шешир, нити је био тетовиран. У свим деловима оптужбе где се тврди да је Срећко Поповић силовао или присуствовао силовању или пљачкао, то је нетачно, јер сви кажу да је Срећко Поповић изузетно поштен човек. Сведок А1 каже, нити је убијао, нити је наговарао на убиства, нити је раздвајао, нити је прогонио. Јединица, такозвани интервентни вод, то је једна јединица која је коларизована. Дакле, није тачно да је то јединица која има заједнички циљ и заједнички обичај, да је она јединствена, да она зна шта хоће. Па, пола те јединице чине поштени борци какав је Срећко Поповић, а пола криминалци који иду тамо да би убијали, пљачкали и крали.

Извињавам се, мало ћу воде попити, ожеднио сам.

Дакле, није то јединствена јединица, јединица која има исти циљ, која има исти задатак, која дјелује заједно са умишљајем. Просто, Срећко Поповић овакав какав је, сведок Рашковић, Мртви, то су сасвим две приче. Срећко иде срцем да се бори за земљу да је брани, мобилисан је. Рашковић и Минић иду да убијају и краду. НН извршиоци тамо иду. Дакле, какав јединствени умишљај.

Да скратим. Не постоји дакле ниједан доказ који несумњиво указује да је мој брањеник починио ово кривично дело. Не постоји. Приликом доласка у село Ђушка, он је рекао, ушао је у кућу Чекова јер је пошао тамо да види, да хватају Агима, команданта јединице, ушао и разговарао са Хасаном, видио нема га и изашао у двориште, види убијају, сведок Рашковић и Мртви, напушта мјесто и пре 12 сати излази на регионални пут, што потврђује и оптужени Брновић. Враћа се кући. То је сав његов удео.

Поштовани суде, Срећко Поповић и читава његова породица, то је једна тужна прича. Они су родом из Скадра гдје су протјерани од албанских шовиниста, балиста, па се доселили на Косово. Отац му је учесник рата, носилац Партизанске споменице, дуго су живели, до пред сам крај, до преласка у Пећ, у једном селу у општини Ораховац, има лепо име, зове се село Радост. Ето, село Радост. Напустио је село Радост, отишло је и Косово и Радост, више нема Поповића у Радости, уселила се туга у њихова срца, нема посла ни он ни дјеца, нема ништа, јер да је крао и да је отимао имао би нешто и ја апелујем, пледирам да макар Вашом одлуком вратите поново, ако не у Ораховац у родно село, а онда у срце Поповића мало више радости. Хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Кажите,

Бранилац оптуженог Поповића наводи да је током поступка несумњиво утврђено да су се злочини у четири села наведена у оптужници догодили због чега у своје и у име оптуженог изражава жаљење и саучешће са жртвама.

Међутим, током поступка, по њему, није несумњиво утврђено да су овде оптужени ове злочине предузели. То посебно није несумњиво утврђено у односу на оптуженог Срећка Поповића. Чак и уколико постоје неке индиције, на основу њих не може да се донесе осуђујућа пресуда. У односу на село Љубенић није несумњиво утврђено да је оптужени Поповић тамо био, нити из изведених доказа и обављеног препознавања, исказа оштећене Ганимете и сведокиње Аријете може да се утврди да је оптужени Поповић учествовао у догађају у коме је оштећена Ганимете силована. Оптужница сама спомиње НН лица која су учествовала у овим догађајима, па је очигледно да су неки други, а не овде оптужени, извршили ове злочине. Указује на тешке прилике у којима живе оптужени и његова породица. Изражава људско негодовање због неразјашњених злочина на Косову над Србима.

Добро. Бранилац Радић или да правимо паузу?

**Завршна реч браниоца оптуженог Момић Ранка,
адвоката Огњена Радића**

АДВ.ОГЊЕН РАДИЋ: Ви председнице одлучите. Ја можда једно 15 минута имам, мислим да могу ја. Сад мени пауза не треба, него не знам сад... Ради Ваших планова па да знате. Добро.

Уважена председнице, чланови већа, поштоване колеге.

Мислио сам свакако да почнем са изјашњењем о оном што сам претходно чуо, што ме овако повредило много и као, не као адвоката, као човека више, а тиче се дрских и монструозних планова историјског неког чишћења Косова и Метохије, државног плана Илије Гарашанина и тако даље, али мислим да је боље да се на то не изјашњавам, јер породична част забрањује да кажем шта мислим о томе.

Одбрана окривљеног Ранка Момића оспорава оптужницу Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ.4/10 како чињенично, тако и правно те данас са пуним правом тражимо доношење ослобађајуће пресуде јер за такву одлуку постоји и правно и чињенично утемељење, а на основу свих доказа који су у току поступка изведени. Ја сам данас узео завршну реч тужиоца, свакако се тужилаштво потрудило око завршне речи, трајала је пет сати, у пар реченица ћу само на њу да се осврнем. Прво, што се тиче конкретно Ранка Момића, ја ћу се трудити да не ширим причу на све остале, мада има доста додирних тачака и у односу на остале окривљене, имате много примера извлачења из контекста, како самих изјава, тако и материјалних доказа који су проведени. Па тако имате извлачење из контекста изјаве самог Ранка Момића, имате извлачење из контекста рецимо радњи препознавања и тако даље. Друго и основно, шта сам ја очекивао приликом давања завршне речи од тужилаштва и шта сам очекивао да нађем, а нисам нашао, а то је анализа доказа за сваког окривљеног појединачно, конкретно за Ранка Момића.

Што се тиче Ранка Момића ситуација је врло једноставна. Ви ту од почетка поступка имате само један доказ, а то је сведок сарадник у почетку Зоран Рашковић. Касније имамо и сведока А1 и ту се завршава сва прича о доказима везано за Ранка Момића. Придружујем се завршној речи свог колеге, било је доста и надахњујућа комплетно, али да бисте некога осудили на 20 година, колико тужилац тражи за Ранка Момића, морате да имате кристално јасну слику о изведеним доказима и о кривици окривљеног. 20 година за Ранка Момића је доживотна казна, за његову породицу такође. Нисам стекао утисак, читајући завршну ријеч, дјелимично је и слушајући, отишао сам на паузи, да и само тужилаштво има такву представу. Читајући саму изреку оптужнице, пажљиво ако прочитате оно што се ставља Ранку Момићу на терет, сигуран сам да не знате најпрецизније у одређеним дјеловима шта се њему самом ставља на терет.

Генерално, оптужница је уопштена и нису прецизно наведени мјесто, вријеме и начин извршења, па ни извршиоци радње. Нису наведене прецизно радње које се Ранку Момићу, али и осталим окривљенима, стављају на терет. У оптужници је на једноставан начин и уопштен парафразирани законски текст без конкретизације радњи које је он извршио. Нису конкретизоване те радње, а које би могле да се подведу под радњу бића кривичног дјела за које се терети, ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗЈ у вези са чланом 22. Дакле, оптужница не садржи конкретне радње. Имате помињања паљења, помињања раселавања, тако да се на ту непрецизну оптужницу у том дјелу немогуће и изјаснити. На шта да се изјаснимо? Читајући оптужницу, дакле, у одређеном дијелу је немогуће схватити шта се Ранку Момићу ставља на терет, јер ево, само ако имамо ситуацију код тих паљевина. Прво да питам гдје је онај паликућа кога су помињали сведоци овде, да не кажем како се зове и презива? Знате? Имате на почетку једног паликућу, па онда кад паликућу не доведете овде, онда кажете, па знате шта, није паликућа, ајмо ми, нису ни докази никакви, ајмо ми све њих, ајмо и Момића ставити да је паликућа, ајмо и Мишића паликућа и Шумадија, сви су они паликућа, све да их ставимо паликуће па ћемо да издвојимо њих десетак, а њих је тамо било 200, ма није битно, њих десетак, не знамо ни које куће су запалили, не знамо ни гдје су запалили куће, ни које конкретно. Можда неко од њих није, можда Момић јесте, а Мишић није. Ништа то не знамо. Нико нам то није могао потврдити. Нико није могао индивидуализовати, али они су паликуће, осим паликућа који је именован овде, а којег овде немамо.

Ко је говорио коме да иде у Албанију? Да ли је Ранко Момић икоме рекао да иде у Албанију? Можда јесте Ранко Момић, а можда није Мишић. Ми то ништа не знамо. Не можемо их све скупно овако да их натрпамо у камион и да их осудимо да су тјерали људе за Албанију, да су палили куће, да су пљачкали. О каквом се фантомском аутомобилу „Ауди 200“ ради, чије је то возило? И тако даље и тако даље. Посебно ћу се у свему томе касније изјаснити.

Дакле, кривица је индивидуална, али ми из најновије оптужнице не можемо прецизно утврдити шта је који окривљени појединачно учинио, а поготово шта је учинио Ранко Момић. За одбрану није спорно да је Ранко

Момић би припадник 177. ВТО, односно како то тужилаштво каже, припадник једне стране у сукобу. Додаћу само да је то страна у сукобу која је бранила своју земљу и народ од терориста ОВК и НАТО агресора. Није спорно да је један број цивила убијен, не знамо најпрецизније ни који број, ни кад су сви убијени, варирали су ту бројеви. На жалост, јесте један број цивила убијен и то сваки нормалан човек мора да жали и свако и жели да се утврди ко је крив за то. Међутим, оно што јесте спорно и што је основно питање које се поставља пред овим судом је да ли је конкретно окривљени Ранко Момић предузео оне радње које му се овом задњом, најновијом оптужницом стављају на терет. Ја сматрам да у току овог поступка нисмо видели ни један једини доказ који би заиста кристално јасно могао да нам тако нешто потврди. Има овај суд праксе, није ово баш први предмет овако гдје ће морати да заузима такав став. Био је такав случај рецимо у предмету Самира Хонда. Исто су постојале неке индиције, али нису постојали јасни докази да је конкретно то одређено лице урадило то одређено дјело. Тужилаштво, тврдимо, није имало поуздане свједоке. И самим тим суд треба да закључи да нема доказа да је оптужени предузео наведене радње. Цјелокупан случај према Ранку Момићу тужилаштво је базирало на лажном свједочењу свједока сарадника Зорана Рашковића да би током поступка истом дакле био придодат и свједок А1. Суд опет мора приликом образлагања своје пресуде да заузме и став који је свугдје у свијету уобичајен, а код нас ето, од случаја до случаја, а то је питање кредибилитета сведока. Да ли је Зоран Рашковић кредибилан свједок у овом поступку и ако јесте, колико је кредибилан?

Е сада, прво бих кренуо од села Љубенић. Ранко Момић у одбрани коју је изнео пред овим судом изјавио је да није био у селу Љубенић дана 01.04.1999. године тако да није могао да почини такво кривично дјело које му је оптужница ставила на терет. Овакву одбрану окривљеног потврдили су и саслушани свједоци, Стојановић Марта из Ковина, Новићевић Мирјана из Будве и Момић Далиборка. Такође су је потврдили и оптужени Поповић Срећко и Николић Милојко. Ове изјаве су све заједно јасне, доследне и нису оповргнуте ни једним изведеним доказом у овом поступку. Са друге стране, тужилаштво жели да нам представи неку другу слику у којој се истиче учешће Ранка Момића у дешавањима у селу Љубенић 01.04.1999. године. Тужилаштво се позива на изјаве сведока Рашковића и сведока А1 и у својој завршној ријечи тврде да су искази ових сведока истинитији од исказа ова три свједока одбране, јер ова три свједока одбране су жена, тетка и не знам заиста у ком... И то је једини аргумент. То је жена, то је тетка и шта је... Жена, тетка и свастика. Тако је. А који је мотив имао Рашковић том приликом, поготово који је мотив имао А1 том приликом да свједочи то смо прескочили. Е, сада, потпуно је невероватно да тужилаштво приликом објашњавања догађаја у селу Љубенић када већ има само два доказа, трећега нема, за Ранка Момића, није истакло страшне и непремостиве колизије између изјаве та два сведока. Њихове изјаве се разликују скоро у свим битним чињеницама које су предмет утврђивања у овом судском поступку, почевши од уласка припадника јединице у село. Ко је био у селу, ко је с ким био у групи па до самог убиства тих цивила ко је био у наводном строју за стрељање, главно

питање, колико је било људи у строју за стрељање? Њихове изјаве се потпуно разликују од тога колико је људи пуцало, ко је био у том строју за стрељање, гдје се то десило, дакле, у свим битним елементима који су предмет утврђивања у овом поступку. Да ситуација буде још тежа за тужилаштво, сведоци оштећени који су преживели ова убиства, па ћу само да поменем нека, Амруш Укшинај, Мађун Алимехај, Исуф Авдулахај, Бесим Хускај, Мифтар Ушкинај, Садик Бериша, Гани Бушати, Садих Јахмуратај, Џевдет Аљичкај и тако даље, су у својим сведочењима описивали прецизно сам догађај. Ни један од тих описаних починилаца које су они описали ни у једном дијелу не одговара опису овде окривљеног Ранка Момића, поготово имајући у виду чињеницу да се Ранко Момић никада није мазао, маскирао, што је чак и сведок Рашковић потврдио. Изјава сведока Рашковића се разликује у битним чињеницама од изјаве сведока А1, а и једна и друга изјава се разликују од изјава лица која су преживјели тај догађај. Испада да тужилаштво зна боље ко је пуцао и ко је ранио те људе и ко је убио те људе од самих тих људи који су преживјели. Сви од ових свједока описују прецизно бројем само тројицу починилаца који су их раздвајали, који су пуцали на њих. Тужилац није успио својим питања и сугестијама да убједи те оштећене да је на њих уствари пуцало више људи, како би те њихове изјаве уклопио са изјавама Рашковића и са изјавама свједока А1. Иначе, свједока А1 је свједок Амруш Укшинај препознао као војника који је са још једним војником одвајао мушкарце, па и не чуди његово свједочење пред овим судом. Молим суд само да упореди изјаве Зорана Рашковића са изјавом сведока А1 и са изјавама лица која су преживјела стрељање.

Свједок А1 је пристао да склопи споразум са тужилаштвом и терети овде окривљене да би заузврат добио ослобађање кривичног прогона, али је ипак он такав у таквој ситуацији у којој се нашао, змогао макар мало снаге дана 29. јануара 2013. године на главном претресу на питање одбране изјави, цитирам: „Никада нисам видио да је Ранко Момић убио иједног ненаоружаног цивила током 1998. и '99. године. Потом, нисам видио да је Ранко Момић пуцао у Љубенићу“. И опет, ради кредибилитета овог другог свједока, Зорана Рашковића, на суђењу у Панчеву за разбојништво, пошто су они били иначе учесници неких ранијих поступака, само у својству окривљених, Рашковић је лагао и лажно ме теретио због чега не бих волио да га видим. Рашковић Зоран на главном претресу 28.12.2011. године изјављује, страна 80: на питање Мишић Сенише, да ли га је свједок видио лично да је негдје некога убио, изјављује да га је видио у селу Љубенић гдје је рафално пуцао у групу од 60 до 80 цивила, док у изјавама у тужилаштву нигдје то није поменуо. Толико и о кривици Мишић Сенише. Исти је свједок 18. јануара 2011. године изјавио да је видио групу од 60 до 80 људи код цамије и 15 до 20 војника испред њих. Сви свједоци, Албанци који су били на лицу мјеста и преживјели тај догађај, које сам претходно побројао, су рекли да су била три војника испред њих и да се догађај десио подаље од цамије крај куће Муамета Шошија. Дакле, то је око неких 300 метара од цамије. Рашковићева изјава о броју лица која су пуцала на цивиле потпуно је различита од изјаве свих преживјелих. Рашковић се потом бавио, он је изјавио да се бавио одговарањем жена и дјецe, јер су хтјели да виде стрељање. Нико од

свједока није поменуо да је био уопште у близини када се наводно десило то стрелјање него на магистралу према Дечанима када су чули пуцњева. Потом, Рашковић тврди да је чуо 3, 4 детонације бомби које наводно је бацио Николић-Шумадија међу стрелјане да нико од њих не би преживио. Преживјели свједоци, нико од њих није поменуо ни једну, једину бомбу, а не 3, 4. То сигурно им не би промакло, да је неко међу њих бацио бомбу, а да то преживе, а да онда то касније не помену, то је веома тешко. Толико и о кривици Николића.

Потом, Рашковић тврди за догађај у селу Љубенић, да су припадници јединице сједили, пили и чекали, како их он назива, лешинаре Роме који купе лешеве. Сами свједоци који су саслушавани пред овим судом, а доста сте их саслушали, су навели да су лешеве данима остали ту, чак 15, 20 дана. Веома је чудно како да Рашковић Зоран никада није био у групи са Ранком Момићем, али зато неким чудом све присутан увијек види убубства, силовања, пљачке, паљевине, отимања и Ранка Момића како сте то чини и ако мора још некога да наведе да је био ту у близини, то је био овај Рус кога никада сигурно нећете видјети, а ето, да не буде да је само он то видио. Са друге стране, свједок Рашковић шта ради? Он увијек чува неке жене и дјецу, вози ауто и мотри на Ранка Момића кога се иначе изузетно плаши.

Село Ћушка. Ранку Момићу се без иједног доказа ставља на терет да је заједно са Николићем у насељу Дечанска Махала окупио 40 цивила, пљачкао, пуцао и убио Хаки Гашија и Селима Гашија и запалио 11 кућа у насељу. Одбрана не зна на ком доказу тужилаштво заснива ово. Ни један једини доказ у овом правцу није изведен. Потом се у оптужници Момићу ставља на терет окупљање, пљачкање, малтретирање цивила у насељу Хасан Бећ. Супротно наводима у оптужници, сами сведоци Албанци који су сведочили везано за догађаје у насељу Хасан Бећ су изјавили да су се сами окупили у центру из страха од војске и полиције. Ајша Кељменди, Ерзен Љуши. Ерзен Љуши је описивао војнике који су учествовали у догађају, а подсећамо суд да је Ранко Момић излазио пред микрофон и лично поставља питања без икаквог страха да би тај сведок могао да каже е, ти си тог дана пљачкао, ти си тог дана отимао, ти си нас тог дана спроводио или било шта друго. Разлог је врло једноставан. Ранко Момић то није радио и није се тога плашио. Зашто би се плашио нечега што није урадио? Не може неко да тек тако лажно измисли да је он у нечему учествовао. Дакле, радње препознавања се апсолутно не плаши ни од кога. Зато смо и звали и сведока Ису Гашија, а знате за који догађај је он везан, да он дође пред овај суд и сведочи. Није се одазвао. Раније кад је био саслушаван тада Ранко Момић није учествовао у поступку, али ми смо га звали да дође пред овај суд, да поново да изјаву, па да Ранко опет изађе испред њега да му постави питање, па да видимо хоће ли рећи знам, ти си пуцао, ти си хтио да ме убијеш у оној кући, били сте само вас двојица, па да покаже. Знате. Он нема потребе да то ради. Ранко Момић нема потребе да зове Ису Гашија, он је већ саслушан, то је наш предлог, предлог одбране. Знате. Одговор је врло једноставан. Ранко Момић није ту био, он то није конкретно урадио.

Поставља се логично питање због чега бивши наркоман, вишеструки повратник, извршилац најтежих кривичних дјела овако терети Ранка Момића?

Поставља се питање мотива. Увијек када суд поклања вјеру исказу једног свједока каже који би он мотив имао да лаже, који би он мотив имао да лаже и да некога терети? Ево, овде га има. Ми то не можемо да заобиђемо никако. Наиме, Ранко Момић је након напуштања територије Косова и Метохије почео да ради у полицији Црне Горе. Као припадник црногорске полиције лично је учествовао у акцији хапшења овде сведока сарадника Рашковић Зорана у Сутомору, исто у Црној Гори. Ову чињеницу је потврдио и припадник МУП-а Црне Горе из Пљеваља, овде саслушани свједок Милинковић Душко. Због тога Рашковић Зоран има огроман мотив, да се освети Ранку Момићу и што ме највише боли, он то чини уз коришћење државних ресурса Србије уз помоћ Тужилаштва. Знате, када је сведок Рашковић био испитиван, па када смо му презентовали његову изјаву прву коју је дао, па када је он рекао, „е па добро, ту изјаву баш и нисам потписао“. „Па, добро, јесте ли Ви то причали?“ „Да, јесте, ја сам то причао, али тада нисам пуно размишљао о свим тим догађајима, па сам зато рекао супротно од онога што сада причам пред овим судом. Од тог момента па до данас, ја сам имао доста времена да размишљам“, доста времена да размишља и доста времена да размисли добро о томе, кога ће да терети, а у односу на Ранка Момића имао је мотив и ево видимо, читава ту причу коју је смислио.

У односу на сведока Рашковић Зорана према Ранку Момићу, највише, најсликовитије, не говори све ово што сам претходно рекао, већ део сведочења овог сведока у коме он невероватно детаљно, живописно, сурово, нестварно описује силовање трудне Албанке, које је извршио Ранко Момић. Ја сам, ево ставио сам то овде испред себе, хтео сам да то прочитам, али ћу то да прескочим, јер је стварно тешко. Видите, овде је било саслушано пуно сведока из села Пављане, из села Захач, питали смо их, из села Ћушке, пошто су то суседна села, па смо их све питали, да ли је том приликом силована и убијена једна жена, да ли је макар и убијена једна жена, па да се није можда установило силовање. И сви од реда су рекли да није. Није у питању Њујорк који има петнаест милиона становника, па да неке тако нешто може да промакне. У питању је село. Немогуће је да се нешто тако деси, а да нико на селу то не зна. Према томе, чињеница је, неспорно је, немамо о чему да причамо, то је потпуна измишљотина и лаж, не само у односу на Ранка Момића. Па на крају крајева, ни Тужилаштво му није веровало. Тужилаштво то није ставило у оптужницу. Сто пута је он то поновио, поновио је и у тужилаштву, поновио је и, овај, приликом првог саслушања и приликом другог саслушања. Нико му не верује, као што колега овај, уважени каже, или му верујемо, или му не верујемо, знате. Ако неко измисли један такав догађај и тако га сликовито опише, а нема ни теоретска шанса да се тако нешто десило, јер ниједна жена ту није силована, убијена и запаљена, онда се поставља питање, знате, то уствари говори доста и о раду вештака који су вештачили самог сведока Рашковића и који су дали онакав налаз какав су дали. Ето, ако је то све у реду и ако је он урачунљив, ако је могао тако нешто да каже и исприча, а урачунљив је, онда њима свака част.

Е сада, како уопште, било ко од учесника овог поступка, може узети сведочење Зорана Рашковића за озбиљно, када је немогуће и теоретски замислити већу лаж од ове коју сам Вам сада рекао, мада то није била једина.

Мој колега је већ истакао неколико лажи које је изрекао сведок Рашковић, попут убиства, да ли Албанца на улици у Ћушки, па стреланье ове тројице уза зид, што исто нико није видео, осим Рашковића.

Е сада, извињавам се судија, аха, ОК. И у случају догађаја у селу Ћушка, опет имамо ситуацију као што смо имали и у догађајима у селу Љубенић. Наиме, опет сведок А1, извињавам се, опет сведок А1 и сведок сарадник Рашковић, износе различите верзије догађаја описаних у оптужници. Па, подсећам Вас, сведок А1 је на питање директно које му је Ранко Момић поставио, да ли сам се ја у том моменту кретао туда и туда и отишао туда и туда, рекао „јеси“, Рашковић је рекао „ниси, отишао си у ону кућу и убио си људе“. Шта ћемо сада? Шта ћемо, јасно и недвосмислено да утврдимо сада у тој ситуацији? Да ли ћемо применити принцип *indubio proreo*? Оно што је Рашковић тврдио да је Момић радио, сведок А1 је оповргнуо, као и сведоци Албанци, који ама баш ниједан у току читавог поступка, није дао ни назнаку, индицију да је Ранко Момић починио било какву недозвољену радњу у Ћушки, Љубенићу, Пављану и Захаћу. Нико, ниједан сведок из та четири села, није рекао да је Ранко Момић било шта урадио, није га уопште препознао, није уопште рекао, урадио си то, опљачкао си то, пуцао си тамо, нико, осим сведока Рашковића.

Не смемо заборавити ни исказ сведока Веселина Бешовића из Гораждевца, који је сведочио пред овим судом. Њему се за догађај у Ћушки судило пред судом у Пећи, где је ослобођен. Иса Гаши је лажно сведочио и тужио га је за убиство у Ћушки. Хазир Бериша је окривио сведока Бешовића да је, пазите, побио цивиле у кући из митраљеза 12,7 мм. То сигурно подсећа на један догађај описан у овој овде оптужници. Сведок Тахирукај је дана 21.02.2012. године изјавио: „Рекли су нам војници, слободни сте, идите где вам је воља, у суседно село, друго село, где год“: Толико о томе да су сви окривљени говорили, идите у Албанију. Видите, има људи који нису. Како ви сада можете конкретно да тврдите да су они сви скупа говорили, можда је ово, овом сведоку Тахирукај рекао, баш управо Ранко Момић. Можда није рекао Ранко Момић, можда је рекао Шумадија, можда је рекао Поповић. Ми то не знамо, али нешто морамо овде да утврдимо са несумњивом сигурношћу, а ако не можемо да утврдимо са несумњивом сигурношћу, онда ови људи морају да буду слободни.

Село Пављан – Ранко Момић се у овом селу везује за догађај у дворишту куће Агима Селмана, заједно са Поповићем и Николићем, иако он отпочетка тврди да их није видео читав дан. Ту бих само поменуо овај завршну реч тужиоца који је овде уистину и поменуо једно препознавање, а то је препознавање сведокиње Ђелоне Гаши од 08.03.2011. године, али је оно потпуно извађено из контекста. Дакле, прво ова сведокиња није несумњиво препознала Ранка Момића. Она је препознала Ранка Момића са шездесет посто сигурности, тако се она сама изјаснила. Дакле, 40% није, то је логичан одговор. Она је препознала Ранка Момића као лице које је пришло и тражило воду, а из завршне речи тужиоца нешто потпуно, потпуно друго можете да закључите. Зато Вас ја подсећам, да погледате записник о препознавању сведокиње Ђелоне Гаши од 08.03.2011. године, имам га овде испред себе.

Е сада, поставља се логично још једно питање, ако је акција почела осам, пола девет, а у Захаћ се стигло око пола једанаест, а суд је упознат са удаљеношћу између села са дешавањима која су описана у оптужници у том периоду, поставља се питање, који човек може направити толико радњи, толико зла, претрести толико кућа, запалити, сакупити људе, усмерити, измалтретирати, опљачкати, побити и прећи толику удаљеност за тако кратко време. Јасно је да је тако нешто немогуће и то Тужилаштво врло добро зна, али покушава, окривљујући Ранка Момића и још ових неколико припадника читаве те јединице, да представи њих као злочинце који су све то некако урадили. Нико од саслушаних сведока не ставља Ранка Момића у двориште Агима Селмана, нити постоји иједан материјални доказ који би тако нешто потврдио.

И још бих само два минута имао, село Захаћ – Ранко Момић се терети, е и кроз ово се доста осликава читав поступак који Тужилаштво, читав случај који има у односу на Ранка Момића. Он се терети да је отео моторно, цитирам, „отео моторно возило марке „Ауди-200“, тако пише у оптужници. Шта ово значи? Од кога је Ранко Момић одузео возило „Ауди-200“? Знате, ако неко возило има власника и ако ја узмем то возило, ја сам онда учинио некакву крађу. Ако је рат, ја сам учинио ратни злочин, је ли тако? Ако неко возило нема власника, ја га узмем, шта сам ја учинио? Нигде немамо податак, да ли је то возило уопште „Ауди-200“. Рашковић у својим изјавама каже, „Ауди-100“. Па онда у другој својој изјави каже, па можда је и „Ауди-80“. Не знамо ни да ли је „Ауди-80“, ни да ли је „Ауди-100“, ни да ли је „Ауди-200“, не знамо ни које је боје, не знамо ко му је власник, немамо регистрацију, немамо ништа, немамо никакав идентификациони податак, да бих ја сада могао да кажем или да браним овог човека. Од чега да га браним? А он фино, иако зна чињенично стање, покушава да исприча за тај догађај, ничим изазван и констатно то ради на своју штету и прича Вам све како је људски то урадио, а онда своју грешку је испричао некаквим пуномоћјима, а ми никакав доказ о томе немамо. На крају крајева, „Ауди-200“, ниједан није постојао 1999. године на Косову. Ето, то је сада став одбране, „Ауди-200“ је возило које је прављено за америчко тржиште. Ми имамо „Ауди-80“ у том периоду, имамо „Ауди-100“, али „Ауди-200“ нема. На данашњи дан, имате у читавој Србији, пет возила марке „Ауди-200“. Од тога се два продају. Имате укупно пет регистрованих. Неко тврди да је „Ауди-200“ са Косова. Ја Вам тврдим да „Ауди-200“ на Косову није постојао 1999. године. Ето толико. Сведок Рашковић покушава да напакости Ранку Момићу, освети му се и отежа му кривично-правни положај у овом поступку, па је и помињао, дакле, тај „Ауди-80“ и „Ауди-100“, који се крсти у оптужници као „Ауди-200“.

Сведок Рашковић Зоран терети Ранка Момића да је масовно пљачкао албанске цивиле, отимао новац, девизе, злато, накит, разне драгоцености, возила, а суд зна да Ранко Момић данас нема ништа, а ни у читавом претходном периоду није имао ништа од имовине. Након што је напустио Косово и Метохију 1999. године, не поседује чак ни аутомобил. Живи као подстанар са женом и троје деце, од петоро, колико укупно има, а немају сви заједно новца да плате карту до Београда, како би га посетили овде, пошто има забрану напуштања места боравишта. Суд ће заузети став колико је и сведок А1 и колико је Зоран

Рашковић кредибилни као сведоци, али још једном желим да напоменем, о томе какав је став Ранка Момића према овом, према делима која му се стављају на терет, о томе колико он жели да се утврди истина, можете највише да видите што, упркос савету браниоца, он увек излази пред сваког сведока, непосредно да постави питања, свестан ризика да неко може, макар и грешком да покаже у њега као починиоца. Читава оптужница је базирана на неодрживим, контрадикторним, непроверљивим, чак и на незаконит начин прибављеним доказима. Из свих доказа које смо извели током главног претреса, недвосмислено произилази закључак да Ранко Момић није кривично одговоран за дело које му се оптужницом, за сва дела која му се оптужницом стављају на терет. Нити једним од изведених доказа није на несумњив начин утврђено да је он учинио неку од уопштених, непрецизних радњи које му се стављају на терет.

Стога предлажемо да суд након свестране оцене свих доказа, донесе ослобађајућу пресуду у односу на Ранка Момића.

И сада чини ми се да сам прескочио само, онај догађај, дакле, у селу Ћушка где се Ранку Момићу ставља на терет стрељања људи у, дакле у тој кући. Још две ствари: прво, сведок Рашковић је тврдио да је Николић Милојко Шумадија том приликом био погођен у ногу. Имали смо прилику, суд је имао прилику да утврди податке о његовој рањаваности и да ли је рањен том приликом или није, а имамо изјаву Николићеву. И друга ствар, имамо и сведока Ису Гашија који је преживео то стрељање и који је описао високог плавушана са пушкомитраљезом. Ранко Момић није висок, Ранок Момић није плавушан и Ранко Момић, чак и према изјавама и сведока сарадника и сведока А1 и свих припадника јединице и сведока и окривљених, никада није носио пушкомитраљез, ни по једном идентификационом елементу, не можемо Ранка Момића везати за та убиства. А са позиције коју Рашковић описује, он ни теоретски није могао да види ту кућу. Са тог разлога је и била предлагана реконструкција. Хвала, толико од мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Бранилац оптуженог Момић Ранка, адвокат Огњен Радић наводи да су кључне приликом одлучивања, две ствари: прво, пажљива анализа оптужнице Тужилаштва за ратне злочине, која је непрецизна, у којој нису конкретизоване радње свих оптужених, посебно у односу на његовог клијента, већ је уопштено наведено да су сви оптужени нешто радили, сви оптужени негде били, па чак по ставу одбране, није прецизно наведено ни место, а ни време извршења кривичног дела.

Коначно, друга ствар, то су искази заштићеног сведока, односно сведока Рашковић Зорана, који је припадник јединице и учесник догађаја и другог учесника догађаја, који је окривљени, који сведочи у овом поступку и који су међусобно потпуно супротни у погледу неких одлучних чињеница. Једино сведок Рашковић Зоран терети оптуженог Момић Ранка и говори о

најстрашнијим стварима које је овај оптужени радио, али које су само њему познате, јер, на пример, силовање трудне жене, не спомиње нико од мештана села у коме се то наводно догодило. Иако своју оптужницу базира на овом исказу Тужилаштво ни само не верује сведоку Рашковићу.

Сведок Рашковић има мотива да терети оптуженог Момић Ранка, због тога што је он учествовао у његовом хапшењу у Сутомору. Дакле, када буде пажљиво анализирано оптужницу, радње које су оптуженом Момићу стављене на терет, исказе сведока и када буде дало свој закључак о кредибилитету сведока Рашковић Зорана, веће ће бити у могућности да донесе правилну одлуку, а бранилац предлаже да то буде ослобађајућа пресуда, у односу на оптуженог.

У осталом, према аудио запису.

Хоћемо ли сада да направимо паузу? Хоћемо.

За овим суд **одређује паузу** у трајању од 15 минута.

Седите, молим вас.

НАСТАВЉЕНО након паузе у 17 часова и 28 минута.

**Завршна реч браниоца окр.Брновић Радослава
адв.Вучића Шћепановића,**

АДВ. ВУЧИЋ ШЋЕПАНОВИЋ: Једва дочекао.

Часни суде, цењене колеге, у одбрани мога брањеника истичем да у целости оспоравам чињенично стање и правну квалификацију кривичног дела које се јавном оптужбом ставља на терет мом брањенику Брновић Радославу.

Ову тврдњу, часни суде, заснивам на доказима који су изведени током трајања овог главног претреса, а посебно на исказу мога брањеника, на основу које се на несумњив начин може утврдити да мој брањеник апсолутно није као саизвршилац извршио, нити је желео да изврши кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142 став 1 КЗ у вези са чл.22, у времену, на месту и на начин како се то наводи јавном оптужбом.

Такође, мој брањеник на било који начин није учествовао у помагању, подстрекивању ни припремању извршења ових кривичних дела, што се логички потврђује из свих околности и начина утврђења, па се са сигурношћу може утврдити да и објективно мој брањеник није могао да изврши ово кривично дело које му се ставља на терет.

Ја бих, часни суде, покушао да мало проширим своју, што се каже, одбрану, да овога пута одбравам и часног тужиоца од напада оштећених, који кажу да није се тужилац zaloжио за командну одговорност. Ако погледамо оптужницу, ево командне одговорности, где се каже, командир Полицијске станице Клинчина. Значи, господо, пуномоћници оштећених, нисте у праву

овога пута, браним са разлогом цењеног и уваженог тужиоца. Такође желим да истакнем да је мој уважени тужилац, што кажу, пуномоћници, није се ангажовао. Није тачно да се није ангажовао, итекако се ангажовао да на све могуће начине мога брањеника окриви и да му стави на терет оно што није урадио. Па га је чак прогласио, знамо да је командир полицијским снагама, то је исто једна од претпоставки коју тужилац овде покушава да докаже, да је командир Брновић Радослав, да је био представник полицијских снага, да је он био полицијска снага, множина, једнина, сада не знам, али то је умеће тужиоца, у то не улазим, тако да овога пута, сви су вас, часно веће, хвалили, ја морам да похвалим тужиоца и да га одбраним од неоснованих напада пуномоћника, да се није ангажовао, апсолутно се ангажовао.

Ја бих се, часни суде, задржао у даљем свом излагању на деловима оптужнице који се односе на мога брањеника, где се наводи на страни 8, да су сви оптужени заједно извршили расељавање цивилног становништва из села Захаћ, тако што су окупљеним цивилима претили да ће их побити, ако не крену на Албанију, то се наводи у оптужењу, тако да би их приморали да напусте село, а оптужени Брновић Радослав окупљеном цивилном становништву у центру села наредио да у формираној колони пођу за њим и да прате његово службено полицијско возило на магистралном путу у правцу Пећи. Ове тврдње тужилаштва су произвољне и ничим доказане, јер мој брањеник апсолутно негира да је за време критичног догађаја било коме шта наредио или претио или било кога приморавао на било, са било којим средствима принуде, што му се овом оптужницом ставља на терет, али бих у формално-правном смислу покушао да појасним, мада је то и тужилац требао у својој завршној речи да укаже, шта значи наредба и ко је дужан и под којим условима може да се изда наредба. За издавање наређења, службено лице се упозорава да у случају непоступања, односно по наређењу одреда да поступи по наређењу, употребити против њега законом... Да поновим? Јер мој брањеник објективно није могао да изда наређење, односно упозорење, када се зна да је већ претходно прећено да ће бити побијени ако не крену за Албанију, да су они на овај начин приморали грађане албанске националности да напусте село. Такође се на страни 9, алинеја ђ, „на главном путу“, даље се наводи, „Приштина-Пећ код ауто-сервиса „Кучи“, оптужени Брновић Радослав зауставио колону и задржао колону док су припадници НН и припадници 177. одреда, већ је принудно одвојио војноспособне мушкарце из колоне, након чега је оптужени Брновић Радослав наредио цивилима у колони да крену даље, предводећи колону и претећи им, и пратећи их својим службеним полицијским возилом, усмеравао њено кретање у правцу Пећи, што је учинио са протераним цивилима из села Ћушке.

Часни суде, све ове констатације и конструкције Тужилаштва се заснивају на унапред договореним исказима сведока албанске националности, јер мој брањеник апсолутно негира да је у време критичног догађаја, у времену, на месту и на начин, како се то оптужбом наводи, било коме наредио или шта било коме претио и издавао било каква наређења, да је све оно што се наводи у оптужници, тачно, а није, апсолутно није доказано, поставља се питање, у којим радњама оптуженог Брновић Радослава се у време критичног догађаја, може

наћи обележје бића кривичног дела ратни злочин, на који је то начин мој брањеник вршио расељавање цивилног становништва, када мој брањеник није примењивао средства принуде ни претње. Па часни суде, више је него очигледно да у радњама мога брањеника, за време трајања критичног догађаја, не постоји ниједно обележје бића кривичног дела, поготову не кривичног дела ратни злочин. Стога је апсолутно нетачна тврдња тужилаштва да је оптужени Брновић Радослав, за време трајања критичног догађаја, вршио расељавање цивилног становништва албанске националности, нити има, из истих разлога, јер није имао намеру да то уради, већ је мој брањеник, а што је тужилаштво у својој завршној речи прећутало, а то је битна околност, упућивао цивилно албанско становништво да се врати у своје село. И апсолутно целокупно цивилно становништво што је било расељено из села Ћушка и села Захаћ се вратило. Да ли су имали где да се врате, јер су им куће биле спаљене, у то не улазим, али су се вратили, и то на ту околност и у том правцу их је упућивао и овде оптужени Брновић Радослав.

Часни суде, сада је више него очигледно да тужилаштво неосновано тражи да оптужени Брновић Радослав буде кривично одговоран, јер мој брањеник не може бити кривично одговоран, зато што је у време критичног догађаја био командир Полицијске станице како тужилаштво наводи, и полицијска снага, на коју се ослањао Топлица Миладиновић. Ја нисам видео ниједну наредбу да сте Ви то издали господину Брновићу као некој полицијској снази. Не знам на који га начин сада тужилаштво уводи у причу, али добро, Брновићу мислим да би требало да будеш поносан, зато што си ти полицијска снага, а не командир, ти си овде произведен сада у чину мало већем, што је издавао наређења. Објективно није могао да их изда, зато што је био обучен у полицијску униформу за време критичног догађаја и зато треба да одговара, зато што га већина становништва села Захаћ и Ћушка познаје, што није спорно, као командира Полицијске станице и да је више пута службено долазио у ова села, јер она припадају Полицијској станици где је господин оптужени Брновић био командир.

Зар је господин Брновић кривично одговоран зато што већину оптужених овде не познаје или их зна из виђења и то му се може ставити на терет, ако је припадник неке оружане групе, а само на околност да је овде, само сам желео да укажем, вратићу се на наставак завршне речи, где каже, где каже тужилаштво, видите где каже у својој завршној речи, „имао је специфичан положај“ господин Брновић у извршењу кривичног дела. Први пут се ставља некое на терет да има специфичан положај. Нисам чуо, али вероватно ће часни тужилац то неком другом приликом објаснити шта значи.

Зато што је мој брањеник свакодневно, а то смо, часни суде, овде на претресу утврдили... Нешто се не да да се укључи, што је скоро свакодневно ишао путем Клинчина, где је радио до Пећи где је живео, пролазећи кроз ова села. Наравно, и да мој брањеник не може бити кривично одговоран зато што је упућивао цивилно становништво као што сам претходно рекао, да се врати у село. Мој брањеник, часни суде, никада никоме није рекао да иде за Албанију, ни према једном становнику наведених села није применио мере застрашивања и терора, никоме није упутио претњу нити примењивао ни употребу силе и

присиле ма које врсте која су битна обележја бића кривичног дела ратног злочина. Те у коначном, одбрана жели да истакне да је сценарио који је описан у оптужници у целости је исконструисан, уз помоћ исказа очигледно припремљених сведока, а све како би се мој брањеник окривио да је извршио кривично дело у месту, на време и на начин, како је то оптужницом наведено. Међутим, били смо непосредни сведоци да мој брањеник на главном претресу, били смо непосредни сведоци да на овом главном претресу није изведен и један једини ваљан доказ, који би потврдио макар и сумњу да је мој брањеник кривично одговоран у вези извршења наведеног кривичног дела које му се оптужницом ставља на терет.

Одбрана предлаже овом већу да оптуженог Брновић Радослава ослободи кривичне одговорности, да је као саизвршилац извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142 став 1 КЗ у вези са чл.22.

Само бих сада хтео кратко да се осврнем и на наводе, да поткрепим ово, наводе које је ценио и уважени колега Станковић изнео у завршној речи. Каже, овде се наводи на страни 7, па каже, „постојао је начин да команда ангажује припаднике редовне полиције“, али није навео на који начин, па се овде говори да је господин Брновић у свом исказу навео, а и контактирао са господином Стојановићем, па се пита, зашто онда, ако постоји командна одговорност, зашто није и господин Стојановић онда био оптужен да је учествовао у извршењу овог кривичног дела, као што је то приписано господину Брновићу.

Само бих указао на још неке нелогичности. Овде се наводи да је већ то урађено, каже, наредбу за расељавање, одвајање жена и деце, прећено силом, оружјем и претећи како ће их ликвидирати, говорећи, „хтели сте НАТО, хтели сте Албанију, сада морате у Албанију“. Мислим, то говорим фигуративно, то се наводи у оптужењу, а не кажем да је то тачно, али иде у прилог моме брањенику, да је већ то било урађено, од стране лица и ја сада не могу да тврдим којих, али овде се наводи да је већ било њима говорено и прећено силом оружја, а мој брањеник апсолутно то није радио.

Толико часни суде, ја мислим да је и оптужење мени олакшало посао, да апсолутно мој брањеник није извршио ово кривично дело које му се ставља на терет и објективно мој брањеник није могао да изврши ово кривично дело, јер елементи бића кривичног дела су апсолутно другачије врсте, него што се то стиче у радњама мога брањеника, па Вас молим да га ослободите кривичне одговорности. Ето толико, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала.

Бранилац оптуженог Брновића предлаже да суд овог окривљеног ослободи од оптужбе, јер он објективно није могао да изврши ово дело, онако како је то описано.

Затим, наводи да се управо у односу на овог оптуженог, Тужилаштво за ратне злочине изузетно трудило да докаже да је он учествовао у извршењу дела и свој закључак о његовом учешћу базирало на командној одговорности.

Међутим, и поред тога, оптужницом су потпуно контрадикторне радње које су овом окривљеном стављене на терет, који је наводно, учествовао у расељавању, наређивао расељавање које је претходно већ неко, а не зна се ко, наредио, стављао се на чело колоне, пратио колону и протеривао становништво коме је већ издата наредба да напусти Косову и иде за Албанију.

Како нема доказа, предлаже да суд овог окривљеног ослободи од оптужбе и осврће се и на наводе из завршне речи заменика тужиоца за ратне злочине.

Бранилац Перовић, може?

**Завршна реч браниоца опт.Корићанин Вељка,
адв.Перовић Небојше**

АДВ. НЕБОЈША ПЕРОВИЋ:

Поштована председнице већа, чланови већа, колеге тужиоци и оптужени,

Ја бих првенствено у овој завршној речи хтео да се захвалим Вама, председници већа и члановима већа, што сте током овог поступка у тренутку када је био усвојен нови ЗКП, којим је мени лично било ускраћено право тада да заступам и браним оптужене Корићанине, Ви тада својом одлуком омогућили да својевремено оптужени Вељко и Видоје имају адвоката који ће да их заступа даље у поступку, који их је и у претходне две године заступао и симболичком доведе до завршне речи у истој оној судници, у којој је све ово и започело, тада код истражног судије. И у моје име и у њихово име Вам се захваљујем овом приликом.

У односу на наводе у оптужници и наводе које је јуче заступник јавне оптужбе изнео у својој завршној речи, синоћ сам размишљао да не дам никакав одговор, да се једноставно завршна реч сведе на три речи, а то је да Вељко није крив. Међутим, и у разговору са оптуженим Корићанином, а и у односу на одређене наводе, не могу да данас пар речи не кажем, поготову што је овај поступак трајао четири године и што сам ја као млад, могу да кажем и сада млад адвокат, имао један тежак задатак да три брата рођена, браним од неоснованих оптужби. Било ми је јако тешко, наравно, много, много лакше него што је било њима тројници, да из једне куће браним тројицу који су оптужени на основу само тада једне изјаве, изјаве сведока за кога касније у поступку сазнајемо да је сведочио и против лица које пред судом у Пећи је ослобођено. Оно што је мени нејасно и неразумљиво је, да заступник јавне оптужбе или заменик тужиоца за ратне злочине, у својој завршној речи опет позива на тог сведока, за кога је несумњиво утврђено да није говорио истину. Ради се о Иси Гашију. Иса Гаши је поменуо да су Миленко, Видоје и Вељко били у селу, како то понекад каже тужилац, а чешће и ранији пуномоћник оштећених, Ђушк, односно на српском Ђушка. Утврдили смо да то није тачно, али се опет тужилац позива на Ису Гаши. Да би апсурд био још већи, тужилац се јуче у завршној речи позива на сведоке

које чак нисмо ни саслушали, једноставно, оптужење против Вељка Корићанина своди се на сведока који негде нешто рече, а ми то не чујемо и тај сведок евентуално рече да је био Вељко, па ето, од пет до осам година. Јуче од стране заступника јавне оптужбе, чули смо како то изгледа ревносан српски борац, да српски борац није тај који чини то што чини, како то стоји у оптужници, а ја сматрам да српски тужилац није тај који три рођена брата на основу једне јако „танке“ изјаве, одведе у притвор. Оштећени, пуномоћници оштећених су овде причали о жртвама. Пуномоћници оштећених су из једног друштва које се бави истином и помоћи лицима који су страдали у овим ратним сукобима. Сматрам да је Миленко, који овде није присутан, који је провео пет и по месеци у притвору, Видоје, који је овде присутан, који је провео девет месеци у притвору, против кога се три године водио поступак и више од три године, и Вељко, против кога се ево четири године води поступак, такође су жртве тих сукоба, или можда колатерална штета, с обзиром да су пуномоћници изнели низ тврдњи о томе, како је то тешко када неко невин страда, чуди ме, с обзиром да су велики борци за људска права, како ниједног тренутка нису споменули Цветковића, Џудовића и два брата Корићанина, који су такође невини пострадали у овом поступку и провели много у притвору и патиле њихове породице, а о њиховој патњи личној, већ да не говорим. А о апсурду да до дана данашњег Миленку који је пре три године условно речено ослобођен, од кога се одустало против кривичног поступка, још увек није наплатио накнаду штете од државе, која га је тада лишила слободе.

Осврнућу се на наводе пуномоћника. Пре смо чули да је Јован Цвијић крив за Ћушку и тако даље. У архиви Српске православне цркве из 1947. године, нашао сам исказ професора гимназије из Пећи Гаврила Ковиљанића, каже, „24. маја 1941. године у срезу пећком, попаљено је 65% кућа, а у осталим 95, тако да села више не постоје, већ само згаришта. Злочини сваке врсте и мучење српског народа не може се речима исказати. Најзад, и вођњаци су исечени. Био сам очевидац када се читава река избеглица сливала ка Пећи, а одатле не налазећи заштиту, тражила је спас у бекству преко Рудника за Србију и преко Чакора за Црну Гору. Под најтежим околностима и по ужасном невремену, непокретни старци, слабе жене са децом, болесници, изгладнела стока, све је измешано уз плач и вриску, гледало је да спасе голи живот. Ове јаднике који су се налазили на врхунцу очајања, пресретали су бездушни арнаути и полицијске градске страже у Пећи и све им до коже одузимали. У то време, интервенција окупаторских власти била је немогућа. То је безвлашће арнаута искоришћено на најдрастичнији начин. Мукама које су очекивале избеглице на путу уз Руговску клисуру за Чакор, и камен би се растужио. Тако је био случај са једном мајком, која је у очајању за децом што су се на путу мрза грчила, бацила троје деце у Бистрицу, па је и она сама у воду скочила. То је учинила жена поштанског чиновника Мила Дедовића, као и болесна Љубица Лопичић, чији је муж био у ропству, а она немоћна да пешачи. То је јављено, организовали и спремили, али су се арнаути 24. маја организовали и спремили да изврше масовни покољ. То је јављено италијанским властима. Ипак се око 10 часова са четири стране појавио око пет хиљада разноврсно наоружаних арнаута са албанским заставама у

разним сликама, уз ужасну дреку. Настала је паника. Све што се од Срба затекло на улици, дало се у бекство праћено кишом каменица и батина. Италијанска жандармерија је енергично интервенисала, али су ипак четири грађана убијена и тако унакажена, да су их и сродници једва познали. Леш Вука Макетића познала је његова мати по ципелама. Пред вратима мог стана пао је Рако Катњић, који је мртав био мета све даљих удараца, тако да му је сва лобања била расзмрскана“. Ово сам нашао листајући о злочинима свим који су се дешавали на Косову и Метохији у Архиву Српске православне цркве. Ово је везано и за наводе заступника јавне оптужбе, који сав сукоб на Косову и Метохији везује за почетак бомбардовања, заборављајући се као што је пре колега Борковић навео и оно што је било пре тога. Узрок и ратовање и борба ових људи, као војника и бораца часних, није био циљ и смисао који је навео заступник оптужбе. Ја морам само да подсетим да време у коме су се догађала ова дешавања у тим селима, је пратило упоредо и рушење ове земље, свест, разум код људи, сигурно је био на самом крају, можда га и није било, јер тамо где почиње рат, ту престаје свака логика.

То је везано за наводе заступника јавне оптужбе. Пуномоћник, млади колега Никола кога ја поштујем и волим, каже да је тужилаштво било благо, споро. Па ако је ово благо, шта је онда строго? Ако је благо да се четворица стрпају невини у притвор, шта је онда строго? Каже, било је споро. Не, по мени је ово све исувише брзо, ово је све исувише брзо било, зато што смо имали експресна сведочења, имамо предмет са хрпом доказа, одједном на претресу тужилац излази са новом хрпом доказа. Ако је то споро, онда не знам шта је брзо. Можда неки преки судови који су забрањени.

Истакао бих да је сенку на овај поступак управо њихово друштво за људска права бацило, зато што је на свом сајту, након сваког претреса, почев од самог почетка, од децембра 2010. године, ја мислим, почело, ставило на увид свим грађанима, записник са главног претреса, па су и наредни сведоци који су требали да се саслушају на претресу, имали увид у то шта се издешавало, шта је ко причао и шта су претходни сведоци рекли. То је идентично као да би све сведоке одједном скупили у овој судници и један говори, а други слушају. Е, то је друштво ово за људска права учинило и бацило „сенку“ на овај поступак.

Зашто Вељку тужилац предлаже од пет до осам година? Ја одговор нисам могао да нађем, осим да је крив што није био припадник територијалне одбране, јер у спису предмета постоји доказ из Војног одсека Београд, у коме јасно пише да је Вељко Корићанин ратно распоређен на подручју Београда. Тужилац може да предлаже од пет до осам година Вељку, зато што је пострадао, па је у јуну оставио посао, кућу, имање, стоку, шталу и наставио да живи по разним градовима, по Србији и Црној Гори, да би пострадао невин због онога, због којег је лишен слободе и сада треба да буде кажњен због тога. Значи трећу казну треба да добије, прву казну што је све изгубио, постао расељено лице, другу казну што се мучио у сиромаштву и трећу, треба да буде кажњен, јер је те две тешке ствари у животу доживео. Ја други одговор не знам који може да буде, а не Вељко, него и Видоје и Миленко, три брата рођена, из једне куће. Верујте ми, када сам на почетку свега овога, када је била истрага, отишао у њихову кућу, у

Краљеву, фактички у један засеок код Краљева, двадесеторо ме је сачекало, мајка стара на каучу, плаче и каже ми, „ти си сада мој син, спаси ми децу“. Жене њихове плачу, ја не знам шта да им кажем, не смем да кажем биће све у реду, не знам шта ће да буде, нисам до краја упознат у предмету. Е и то је патња и жртва, и то је једна патња и жртва која се десила у овом предмету. У овом поступку од стране овог тужилаштва, а пуномоћник каже, да је тужилац благ. Ако је то благо, да, благо је то, што његов син годину дана свог оца није видео, то је благо.

У односу на доказе, тужилац јуче, ја не знам, као да нисмо били у истом поступку, тужилац јуче каже да је Вељка Корићанина препознао Сани Ука и Бајрам Рама и Азем Мехмети, 33% је тачно што је рекао тужилац. Прво, Сани Ука га није препознао, већ је Сани Ука, не, да не бих, спремио сам овај транскрипт, е сада, да бих рекао тачно, небитно. Сани Ука када је саслушан у овом поступку каже, да познаје Вељка, али да га тада није видео у селу. То каже Сани Ука. Бајрам Рама врши препознавање, не спомиње у својој изјави Вељка Корићанина, спомиње Марјановиће, спомиње Марковића, спомиње Вуловића, Вељка Корићанина не спомиње. На препознавању препознаје лице под бројем 76, лице под бројем 76 се зове Милошевић Милован, са надимком „Тале“. Сада ја не знам, који су то докази који су изведени у поступку, на којима тужилац тврди оно јуче у завршној речи, да се оптужени Вељко Корићанин придружио, а што многобројни сведоци потврђују. Сви овде присутни у овој судници, закључно са мном, када би сада пошли у било коју гостиону у овом граду, па чак та гостиона, мислим ресторан, кафић, небитно, била и поред нашег улаза, ако видимо непознате, не би сели за сто са непознатим. А тужилац нам прича једну апстрактну причу, да је оптужени Вељко Корићанин у току рата у ситуацији како је он описује у својој оптужби, где се пуца, пали, пљачка, вришти, силује, протерује, један општи хаос који постоји, да у тој ситуацији Вељко Корићанин са лицима која га не препознају, односно не знају и то га не зна ни Кастратовић, ни Сокић, ни Миладиновић, ни Милојковић, ни Мишић, ни Булатовић, ни Момић, ни Богићевећ га не познају, а камоли Рашковић, Минић и остали који су били, и он узима пушку и прилази им ту негде поподне, зато што га у Ћушкој није било, то смо утврдили, али сада га ево поподне, наспавао се, попио је кафу, узима пушку и долази тамо и шета се са пушком, играмо се рата. У ситуацији где свакоме може метак залутали, како он може да приђе у јединицу непознатим лицима? Па, пуцали би у њега одмах, како они знају, како Мртви зна да ли је Вељко Албанац или није или било ко од њих, када га не познају, здрава логика и то нам се наводи, каже, у униформи се по поподне придружио, а овде чујемо у завршној речи, то се потврђује са блузом војничком. За тако тешко кривично дело, овде се износи тврдња, са војничком блузом се то потврђује, која је нађена код њега. Па ја сам до сада требао сто пута да одговарам кривично за ратни злочин од маскирних униформи, војничких чизама, све сам имао и сви ми овде, сигурно. Видео сам данас две девојке у маскирним панталонама, улицом како иду, носе, мода и то се потврђује војничком блузом.

Даље, тужилац наводи опет нешто где ја мислим да нисмо били у истом поступку, каже да су Рашковић и ја један, својим изјавама потврдили присуство Вељка Корићанина. Па управо супротно, и Зоран Рашковић и А1 почев од

суднице 1 у истрази када је саслушаван Рашковић, у оној кабини са оним гласом, где му се мењао глас помоћу оног уређаја, јасно и изричито кажу, и један и други, за Корићанине, тада су сва тројица била, то су људи невини, немој да их мешате у то, немају везе са тим никакве, да би то исто Рашковић и у наредна два, две изјаве пред судом поновио. И А1 то исто каже, а онда у недостатку доказа, тужилац „изврће“ ствар и каже, они су изјавама то потврдили. Оптужени Вељко Корићанин није припадник 177. ВЈТ, оптужени Вељко Корићанин није био присутан 14. маја ни у једном од тих села, оптужени Вељко Корићанин је био на свом радном месту. Тужилац јуче каже да сведок Слађана Поповић није потврдила његов алиби, јер није рекла. Па да ли је могуће да ће Слађана Поповић 2010. године да каже тачно, ја сам тог 14. маја у 7 и 15 пошла са Вељком на посао? Слађана Поповић каже, ја сам са њим у току рата скоро сваки дан ишла на посао, зато што би ишли нас двоје, троје аутомобилом и описује и указује да је он радио. Обрад Ђошовић, сведок, исто наводи, Чедомир Церовић, исто, Сајичић исто, значи четири лица кажу да је био, да је радио. Вељко каже да је био и да је радио, Видоје каже да је био и да је радио. Миленко каже да је био и да је радио. Ма њима се не верује, верујемо Азему Мехметију. Е којој изјави Азема Мехметија тужилац верује? Пошто Сани Ука и Бајрам Рама не постоје, јер они за Вељка ништа нису рекли. Каже Азем Мехмети следеће: чували смо заједно стоку и тако даље, да, „носио шешир, био је обучен у камуфлажну униформу, иако је имао фарбу на лицу“, значи пазите шта Азем Мехмети каже, „имао је фарбу на лицу, носио је шешир и имао је камуфлажну униформу“, али га он ипак по конституцији препознаје. Па мислим да овој изјави, по мом скромном правничком мишљењу, апсолутно се не може поклонити вера, а поготову што сам рекао да исти Азем Мехмети овде није саслушан. То што се ово уврстило у доказе, не значи да важи, јер члан 404 каже, да ако се сазна да не може да дође, онда се може наредити да се ван главног претреса испита сведок. Сведок ван главног претреса није испитан. Ово је испитивање сведока на један начин и из одређеног разлога који је познат само тужиоцу тада, када смо већ сви били увелико у овом предмету и када се знало зашто се води поступак и када су се помињали и Захаћ и Пављане, саслушан је сведок без обавештавања нас бранилаца. Није било хитности, није постојао разлог да се спречи утицај или било шта слично у складу са чланом 504-ђ. Значи, један једини, ни изванредан, али потпуно неизвестан, неизвесна чињеница у свим списима, у спису предмета, је ова изјава која апсолутно на основу које се по мом скромном мишљењу, не може засновати пресуда за овако тешко кривично дело.

И оно што је мени нејасно, јуче се спомињала Женевска конвенција. Она апсолутно стоји, када се суди за злочине на подручју Републике Хрватске или Републике Босне и Херцеговине. Више пута сам читао, ја нисам сигуран да се одредбе те Конвенције могу применити у поступку када се сукоб одиграва на подручју једне земље. То ће вероватно и колеге после мене детаљније, детаљније изнети и указати на исто.

Елем, да завршим, везано за оптужницу, везано за овај поступак и везано за завршну реч тужиоца и пуномоћника.

Мислим, а на Вама је оцена, да све од оног 10. марта 2010. године па до дана данашњег, што је у оквиру кривичног поступка предузето и рађено у овом предмету, да ни једном радњом, ни једним доказом, ни једном чињеницом, ма ни неким наговештајем, па ни претпоставком, не постоји чак ни претпоставка да је Вељко Корићанин учинио то што је учинио. По мени, жалосно је, што су њих тројица и плус Цветковић и Џудовић, који су, да кажем, слободни људи, и многи људи овде, али не желим никоме од њих бити бранилац у овој завршној речи, што је њихова жртва требала да буде и да се деси, да би у новим поступцима за ратне злочине, Тужилаштво одустало од одређивања притвора. Они су жртве, према њима двојици готово, а он је сада овде жртва, а није онај који је вршио злочин и који је имао испред себе жртву. Својим поступањем и својим понашањем у овом предмету, доказује да и без обзира на ово што му се дешава, да до краја поштује ову државу и поштује овај суд, без размишљања у јуну месецу напушта све и одлази јер је тако држава одлучила, да се његов дом и његова кућа препушта другоме и да спаси своју живу главу он одлази одоздо, али дође време када му тужилац једно време даде нови дом. Тај нови дом му је био овде, пуних девет и десет месеци. То је жалосно. Мишљења сам и дубоко верујем, верујем нарочито после завршне речи и онога како је тужилац образложио због чега мисли да је Вељко то урадио и шта то доказује да је Вељко урадио, да ће суд донети одлуку која ће исправити ту неправду и да ће се коначно у породици Корићанин, вратити нормалан живот и вратити осмех на лице. Могу да Вам кажем, да оног дана када је Видоје примио решење о обустави кривичног поступка, испред је плакао, али из два разлога – један од среће што се то њему десило, а други од туге што он даље остаје да пати. Верујем и сигуран сам да друга одлука од оне, да се овако тешка неправда према три брата, читао сам неке архиве, ни 1945. године Тужилаштво тада није хапсило из једне породице тројицу, већ само једнога, а ова двојица се пуштају да обрађују њиву, да се хране породице. То у двадесетом веку, где се тужилац јуче позива да такви злочини у XX и XXI веку не би смели да се десе српским борцима. У 114 година, што сам могао да испратим оне архиве, колико ми је било доступно, нигде у ни једном поступку три рођена брата нису била, а невина, апсолутно невина, на основу не знам, нећу да употребим називе, за те изјаве или да квалификујем сведоке. Хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Бранилац окривљеног Вељка Корићанина предлаже да суд овог окривљеног ослободи од оптужбе. Наводи да нема доказа да је он дело извршио супротно ставу тужилаштва сведоци Слађана Поповић као и још троје саслушаних сведока сведоче о томе да је Вељко Корићанин свакога дана током рата био на послу. Супротно речи тужиоца сведок Самир Ука не познаје Вељка Корићанина, сведок Бајрам Рама не говори о томе да је у овом догађају био окривљени Вељко Корићанин, док је исказ сведока Азема Мехметија који тврди да по стасу препознаје окривљеног Вељка Корићанина такав да на њему не може да се заснује одлука. Остаје исказ сведока Исе Гашија на основу кога је овај

поступак започет који је у знатној мери компромитован и коначно указује на то да је на основу тог исказа тужилац засновао и одлуку о покретању поступка против тројице браће Корићанин, а да је у међувремену од кривичног гоњења против двојице и то Миленка и Видоја одустао.

Да ли је још неко данас спреман од бранилаца? Да констатујем да је у међувремену, дакле нако паузе бранилац Крстић замењивао адвоката Борковића, јел тако, који је напустио претрес. Е сада да ли је још неко од бранилаца спреман и онда да се договарамо за сутра, дакле да ли ће сви моћи сутра да заврше?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви сте заказали извињавам се завршну реч пре два месеца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: И сада питате да ли је неко спреман.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За данас, да. Да ли је неко спреман имамо још 45 минута до краја радног времена. Па можда не могу тужиоче да говоре тако, у осталом ја сада разговарам само зато што добро чујем, а иначе не би требало да Вас чујем, јер без микрофона причате.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Па зато што...

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи не би требало уопште да Вас чујем тако да уопште ја ћу да заборавам да сте Ви ово рекли, значи 45 минута уколико је неке од бранилаца довољно да говори, Ђорђевић је данас, е само још да питам сутра значи остаје Крстић, па Стругар, па Палибрк, па Брадић, па Петронијевић, па Бобот. Да ли ће сви сутра завршити? Значи хоће? Неће? Значи морам, само размишљамо унапред нећемо моћи сутра да тражимо, Ви сте рекли морамо да размишљамо само о времену, а за окривљене јел ће бити довољно један дан или не? Шта кажу браниоци? Хоће за окривљене један дан. Један дан.

ОПТ.СРЕЋКО ПОПОВИЋ: Ево одустао сам ја, мени ће довољно бити 5 минута јер ми је јасно што сам оптужен и...

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи требаће нам још један дан? Добро. Размислите онда па ћемо сутра да разговарамо да ли ћемо моћи онда у петак евентуално да наставимо да радимо. Добро. Изволите сада,

**Бранилац окривљеног Мишић Синише,
адвокат Мирослав Ђорђевић**

АДВ. МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Ја сам судија, поштовано веће, хтео да се упознам са транскриптом не зато да би одговарао на наводе из завршне речи него зато што поштованог колегу тужиоца нисам чуо јуче. Било ми је врло овај занимљиво шта је имао тужилац да чита пет сати. Познајем тужиоца једно 30 година и када је био тужилац и у мојим предметима и знам одприлике колико и какве завршне речи може да каже. То су оне чувене две реченице остајемо код оптужнице и тражимо казну по закону. Због тога сам хтео да видим шта је то тужилац пет сати читао, значи није говорио него је читао, а било је нејасно зато што се ваљда и уморио од читања силног и од силног окретања око микрофона да неке ствари се нису чуле. Онда ми је било чудно коме се он у ствари обраћао

јер је било делова када окрене леђа већу па је неко ту злобно прокоментарисао да он у ствари се обраћа неком другом. Ја мислим да то није тачно него једноставно се уморио човек, али читајући ову нисам све читао извињавам се тужиоце нисам стигао све да прочитам, читаћу неком другом приликом. Закључио сам да му је било потребно заиста пуно времена обзиром да је осам пута мењао оптужницу и да је различита лица стављао као извршиоца за иста дела, а да се у међувремену ништа чињенично није мењало онда заиста није било довољно доказа убедљивих аргумената да може да има јасну и кратку завршну реч, већ је морао да овако нашироко па по мало популистички убеди суд ваљда, окривљене или још неког да заиста има доказа. На то ме је навело и ово што је данас рекао пуномоћник Радоњић. Поменувши Гарашанина, Андрића, Чубрила и тако даље, чуди ме да није поменуо и Његоша јер такође Његош исто тако има ту овај истрага потурица што је етничко чишћење, овај, да ли је то у ствари тужилац требао и то да као тужилац који реагује на оно што допре сазнање до њега да нешто процесуира за дело које не застарева. Шалу на страну, нисам мислио да се са овим нашалим, мислио сам да укажем на једну озбиљну ствар која се по мом утиску појавила у овом претресу поготово у овом завршном делу када су дате завршне речи.

Не ради се овде само о овим људима, овде је у питању нешто много више. Разумем колегу Радоњића...људи и разумем и ово што је месна надлежност требала да буде, није месна надлежност него ваљда држава треба да процесуира и тако је човек мислио. Нисам баш довољно сигуран да сам разумео тужиоца, али читајући ово што је навео цитирајући Женевске конвенције, протоколе и тако даље, учинило ми се да више прати ове Европске прописе и конвенције него наше прописе. То ће се показати касније код предлагања казне, мислим да то овај мало није прочитао до краја ове прописе који се примењују у време извршења дела и прописане казне, али доћи ћемо до тога. Значи европски је опредељен тужилац који жели да укаже да су Срби заиста и Држава Србија починила у ствари један страхан ратни злочин, починила нешто због чега заиста треба да носи овај жиг који и носи и да то коначно треба да уђе и из ових званичних институција, то је оно што је тужилац хтео да нам каже, а шта је појединачно у самој оптужници и о самим оптуженим лицима имао да каже свело се на два заштићена сведока, односно овај Рашковић није заштићени сведок и уопште не знамо у ствари какав је његов статус, прво је био заштићени па онда после тога није заштићени, а после тога због неких докумената неће да сведочи опет то треба тужилац да му обезбеди и опет има неку заштиту, ништа ми није било јасно. Са друге стране, сведок А1, сведок оптужбе који по Закону о кривичном поступку када је суд тужилац прихватио као сведока оптужбе, он је ваљда био дужан да призна за оно што је оптужен, а дужан је као сведок да ништа не прећути и да говори истину, а он видећемо касније у свом исказу не да прећути него за оно за шта је оптужен пребацује кривицу на друга оптужена лица конкретно на Мишић Синушу и Лекића који овде није оптужен, за оно за шта је он оптужен и тужилац то наравно прихвата, заборавља шта је то по закону требало да се уради, да ли је тог сведока требало да му се укине тај статус, а овај његов исказ узима као подлогу као доказ за своју оптужницу. Али сада да се ја

не, не уђем у замку приче о општим стварима и шта су мотиви и намере или жеље Радоњићија и Станковићија, него да се вратим на оно за шта је тужен.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ти то мени враћаш за оно?

АДВОКАТ МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Па не знам, тужилац судија...

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ништа не обраћајте пажњу.

АДВОКАТ МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Да не обраћам пажњу, добро. Дакле измењеном оптужницом тужилаштво за ратне злочине од 05.12.2013. године ставља се на терет Мишићу да је као саизвршилац са осталим оптуженим лицима извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва члан 142 став 1 у вези 22 КЗЈ у селу Љубенић 01.априла 1999. године и у селима Ћушка, Захач, Пављан 14.мај 1999. године по мојој оцени наводи оптужнице нису основани. Наиме, у тачци II подтачка 1 а и б, када је у питању село Љубенић. У измењеној оптужници се наводи да је Мишић заједно са осталим оптуженима изузев Сокић, морам да прочитам део оптужнице да би овај дао аргументе зашто то није тако, скраћено наравно, изузев оптуженог Сокић Абдулаха, Корићанин Вељка, Брновић Радослава, а заједно са сада покојним Минић Небојшом и другим НН припадницима 177 ВТО Пећ извршили напад на цивилно становништво у селу Љубенић које је имало за последицу смрт четири лица па их поименично наводи у оптужници. Наводи се да су оптужени у јутарњим часовима делујући из правца регионалног пута преко ливада и прилазног пута ушли у село наоружани пешадијским оружјем све време пуцајући претресали породичне куће, истеривали цивилно становништво албанске народности из кућа претећи да ће их побити пуцајући им изнад глава испод ногу, приморавао их да се окупе у центру села, а након тога су од окупљеног становништва у центру села издвојили око 60 цивила мушкараца, а даље се наводи да су извршили расељавање цивилног становништва приморавајући их да пешице напусте територију села Љубенић и крену према Републици Албанији, а даље да су подметали пожаре, палили породичне куће, све у циљу онемогућавања расељеног становништва да се врати у село и том приликом уништили куће и друге помоћне објекте власника које тужилац поименично наводи у оптужници, а у тачци II подтачка 1 под в, исте измењене оптужнице се још наводи да је Мишић Синиша заједно са Булатовић Дејаном, Момић Ранком и Николић Милојком вршио убиства издвојених цивила испалујући из њих пројектиле из својих пушака којом приликом су лишили живота најмање 43 лица поименично наведене у оптужници. Ја хоћу да подсетим на једну чињеницу коју је и тужилац на крају потврдио у завршној речи.

Војно полицијска акција 01.априла 1999. године везана за село Љубенић и околину, организована је и планирана на састанцима руководиоца војних и полицијских структура и у истом су учествовали и војне и полицијске структуре и то одређене уз присуство војних возила међу којима је било и оклопних возила. То и тужилац потврђује а ово се види из писмених докумената које се налази у списима са којих је скинута ознака тајности ратних дневника који су прочитани на главном претресу. Мишић Синиша није извршио ни један од радњи за које се терети за село Љубенић. Наиме, не постоји поуздан доказ да је Мишић Синиша са оружјем у руци у селу Љубенић у близини цамије пазио да

неко од одвојених мушкараца не пружа отпор или побегне, као што не постоји ни један поуздан доказ да је Мишић Синиша претећи оружјем и пуцајући изнад глава приморавао истом приликом преостало становништво да напусте село нити им је наређивао да се преселе у Албанију.

Тужилац је за своје наводе искључиво користио исказе Рашковић Зорана и сведока оптужбе А1. Па у погледу онога што су сведоци износили као свој, па у погледу онога што су сведоци и у погледу онога што сведоци нису износили као своја лична опажања да су нешто лично видели или чули или да им је неко рекао, већ њихове представе о овим околностима. Тако тужилац је заузео становиште да су искусни прекаљени ратници који су ратовали на просторима Босне и Херцеговине били ти који су вршили тријажу становништва и акције у селима које су предмет оптужбе водили рачуна да неко не побегне и слично, а у такозване искусне је уврстио и Мишић Синишу. Овакво становиште тужилац је заузео на основу исказа Рашковића да су искусни борци који су прошли Хрватску и Босну углавном вршили тријажу становништва наводећи и Мишић Синишу. Мишић Синиша само да подсетим а и ту постоје докази и исказ одбране, Мишић Синиша је рођен и живео у Хрватској као Србин у Републици Српској Крајини морао је да се подвргне мобилизацији, не прихватање мобилизације односно је дезертерство кажњава се како се кажњава у време тог ратног стања. Испричао је овом већу како је прешао у Србију и како је из Србије наредбом расељен на територију Косова и Метохије на територију Пећи. То није далека будућност, ми знамо те колоне како су насељаване у Пећи, у Пећи је затекао рат и опет је морао да буде мобилисан. Какав је то прекаљени борац, искусан, који је несумњиво био болестан и који због болести у већини акција није учествовао која је имала та његова чета, то не каже само Мишић то кажу овде и други оптужени и нигде па чак ни Рашковић не говори о Мишићу као неком борцу, неком ко се истиче у тим ратовима али га у једној другој конотацији наводи. Но за тужиоца је он искусан борац и као искусан борац обавезно учествује у тријажи становништва јер је то по тужилаштву улога која припада искусним борцима, прекаљени. Не постоји ни један доказ да Мишић Синиша како се то наводи у тачци II подтачка 1 в, овог дела оптуженице, са лицима која су наведени у тој тачци врши убијање издвојених цивила.

Заштићени сведок А1 у односу на ову околност изјавио је следеће, цитирам, „да је у селу Љубенић видео када је Мртви наредио да се мушкарци поређају уз један зид и да су око Мртвог као команданта били припадници јединице међу којима и сведок А1, да је он видео Булатовић први пуца истовремено да је Мићко Ивановић сведок у овом предмету пуцао те да је он значи сведок оптужбе А1 био пре свега усредсређен на то да ли ће Ивановић пуцати, обзиром да је претходно Мртви рекао да уколико Ивановић не буде хтео да пуца да ће га убити. Значи не помиње у том делу исказа Мишића“. На страни 30/33 транскрипта са главног претреса од 28.01.2013. године, сведок А1 децидирано изјављује, цитирам, „да је само гледао шта ће се десити са Мићком Ивановићем, да ли ће пуцати или неће“ на интервенцију заменика тужиоца пусти Ивановића тако је заменик интервенисао јер тужиоцу треба нешто друго. Сведок А1 наставља, да је његов циљ био да види шта ће Ивановић урадити, да су до

Ивановића били Бато Лекић и Мацо Вуковић, такође лица која нису обухваћена овом оптужбом и да су и они почели да пуцају, даље је наставио, цитирам „што не могу да тврдим за овај горњи део да су они пуцали“ подсећам тај горњи део по сведоку А1 је место где је био и Мишић и лице које оптужује за овај догађај. У наставку претреса 29.01.2013. године сведок А1 очигледно избегавајући да даје директне одговоре на прецизно постављена питања одбране да ли је видео Мишића Синишу да пуца, изјавио је да он не може да каже колико је војника пуцало или са колико је оружја пуцало и да не може да каже да је видео да је Мишић пуцао, а и да су сви припадници вода који су били на том месту држали уперене пушке према цивилима који су поређани уза зид, али да нису сви пуцали. Обзиром да ни један од многобројно саслушаних сведока не указује да је Мишић Синиша вршио убиство ових цивила како за то наводи у тачци II тачка 1 в, измењене оптужнице везано за село Љубенић то по мом мишљењу наводи оптужнице у односу на Мишић Синишу представљају конструкцију које нема упориште ни на једном поузданом доказу.

Вратићу се ја и на Рашковића да би још нешто илустровао из завршне речи тужиоца који каже да су преживели са тог стрељања, после првог пуцња пали и да они не могу да кажу шта је после тога било, међутим као што и у другим стварима тужилац селективно извлачи из контекста исказе та, ти људи говоре да су видели само тројицу који пуцају, ово ће бити важно због тога што је и Рашковић говорио о неких осам лица, колега Огњен је то мало ближе обрадио али ћемо доћи и до тога. Дакле, сведок А1 изјавио је да је том приликом видео Мишић Синишу у групи војника у којој је и он био у делу како он назива горњи део за који не може да тврди да су пуцали у цивиле али да су имали пушке. Дакле несумњиво је да је сведок А1 био на лицу места, али се не може са поузданошћу прихватити његов исказ да је на лицу места видео Мишић Синишу, па и ако би се узело да је Мишић Синиша био у селу Љубенић јер тада није био болестан и рекао је да је у тој акцији учествовао само на другом месту, мора се имати и овај његов исказ да сведок А1 ни једном својом изјавом не говори о томе да је Мишић Синиша пуцао у издвојене цивиле, а по тужиоцу он је кључни сведок који је потврдио наводе оптужнице за тешко кривично дело, за убиство, сада не говоримо о присуствовању када се нешто догађа. Не оптужује њега тужилац да је присуствовао догађају где се догодило убиство, да је држао да је имао пушку и наоружање, него га оптужује да је пуцао у цивиле, та радња мора да буде доказана, чак и по томе да у предметима ратни злочин има учешће, када се догађа паљевина и тако даље све ово што је навео, не мора заиста да укаже појединачно овај је запалио кућу, овај није, али за убиство да је неко извршио убиство мора да буде доказано, мора на поуздан начин да буде доказано, не може овако паушално да се каже и то неистина у завршној речи. Но, вратићемо се и на то. Тужилаштво за ратне злочине је више пута у овом предмету мењало и проширивало оптужницу па је у једној од претходних измена оптужнице од 17.12.2012. године која претходи измењеној односно проширеној оптужници тужилаштва од 02.10.2013. године у односу на овај догађај у селу Љубенић навео да су оптужени Николић, Момић, Булатовић заједно са другим НН припадницима своје јединице извршили стрељање издвојених мушког

становништва. Како су наводи из те оптужнице били засновани на претпоставци тужиоцу у том моменту која такође није била заснована на доказима. Тужилац је увео у поступак још једног од оптужених којима је дао статус сведока оптужбе под ознаком А1, који је требао тужиоцу да да конкретне доказе о овом догађају. Сведок оптужбе А1 у својој изјави на претресима од 28., 29. умањује своју одговорност као лице које је видело да су пуцали на цивиле поређани уза зид и директно навео три лица, понављам која је навео Мићка, Мацо, Булатовића. За остале оптужене није могао да наведене да је директно видео да су пуцали у издвојене цивиле али је покушао да прошири одговорност и осталих наводећи да су били присутни, да су држали уперена оружја према цивилима, да је зачуо рафале са друге стране с тим што није могао да наведе из колико пушака је пуцано и ко је пуцао. Ни једна нова околност у међувремену није појавило па је потпуно нејасно због чега тужилац у проширеној оптужници од 02.10.2013. године уводи и Мишић Синишу као лице које је убијало постројене цивиле када то није могао директно да изјави ни сведок оптужбе А1, а то је једина нова ствар у том предмету.

Последњој измени оптужнице од 05.12.2013. године тужилац је у односу на ову тачку остао при наводима из претходно измењене оптужнице, с тим што је сада изоставио из диспозитива лица која нису оптужена у овом предмету, већ се против њих води поступак у неком другом предмету, јер се налазе у бекству. На предлог одбране суд је саслушао нека од ових лица у својству сведока и они су користећи се својим правима да о овом догађају се не изјашњавају јер су због истог дела оптужени у другом предмету тако да и у овом моменту имамо потпуно измењено стање у погледу издвојених доказа и ни један од изведених доказа не указује изричито да је Мишић Синиша извршио ову радњу за коју га тужилац терети. Дакле, тужилац је наставио са претпостављеним конструкцијама наводећи сада Мићка Ивановића, Мацу Вуковића и Бату Лекића као извршиоце како је на то директно указао сведок А1. Суд је одбио предлог браниоца да се изврши спајање овог предмета са предметима у којима су оптужени Мићко Ивановић, Бата Лекић за исти догађај с тим што према наводима тужиоца Мацо Вуковић се налази у бекству. Обзиром да тужилац више као учеснике не наводи лица из претходне измене оптужнице, то произилази по тужиоцу да су само ови оптужени извршили оптужена лица извршили напад на село Љубенић вршећи ратне злочине за које их тужилац терети. Овако претпостављено стање по оптужници је у супротности са изведеним доказима посебно писменом документацијом из које се јасно види да је полицијска акција у селу Љубенић била планирана...

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја Вас не чујем ништа.

АДВОКАТ МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Молим, молим.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ништа не чујем.

АДВОКАТ МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: А хоћу ја гласније, али даћу даће транскрипт па ћете моћи да ћете моћи да прочитате. Али да окренем леђа, добро, добро, извињавам се на овој дигресији судија, нисам могао да одолим.

Очигледно да тужилац на исказу сведока А1 није могао доћи до несумњивих доказа, несумњивих чињеница да је баш Мишић Синиша пуцао у

цивиле па је позвао у помоћ неизбежно Рашковић Зорана и јасно нам је указао да Рашковић Зоран у једном од разговора са тужиоцем јасно то цитира тужилац мада ћемо тешко повезати које разговоре са тужиоцем Рашковић Зоран признаје а које не признаје, јер је на претресу рекао не то не признајем то не може да ми се предочава, тако да још то не можемо да похватамо, не знам како су се договорили и овај такође наводи и једно суочење са Мишићем, а то је врло интересно јер Рашковић претходно приликом саслушања не наводи Мишића за догађај у Љубенићу, а онда приликом суочења каже а ти си пуцао на 60 до 80 људи. Рашковић господар живота и смрти ових оптужених, тужиоче десна рука без њега не може ништа. Што се тиче заштићеног сведока А1 на чијем исказу тужилац заснива већи део оптужнице када је у питању село Љубенић очигледно је да је исти ради избегавања кривичне одговорности неистинитим исказом теретио овде оптужено лице међу којима и Мишић Синиша са очигледном намером да их својим неистинитим исказом приволи Тужиоца за ратне злочине да са њим закључи споразум о сведочењу и да за накнаду према њему буде обустављен кривични поступак, но ни овај сведок никада није изјавио да је Мишић изричито да је Мишић Синиша вршио убиства издвојених цивила. Када су у питању наводи оптужнице из тачке II подтачка 2 у односу на догађај од 14.05.1999. године а у питању је село Ћушка, тачка значи II подтачка 2 оптужнице односи се на село Ћушка 14.мај 1999. године Мишићу се ставља на терет да је заједно са оптуженим и тако да ја сад не понављам тужиоцу оно што је он већ рекао у овој тачци...

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви се мени обраћате?

АДВОКАТ МИРОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ: Да не понављам оно што је тужилац навео у овој тачци јер имамо оптужницу а да не би узимао непотребно време већу и колегама, указујем да ови наводи измењене оптужнице нису утемељени на доказима који су релевантни већ представљају конструкцију делимично засновану на посредној изјави сведока Рашковића у чији кредибилитет па самим тим и његове изјаве се суд не може ослонити и на њој засновати судску одлуку.

Из доказа које је одбрана приложила и које је суд прибавио несумњиво је да је Мишић Синиша у том периоду био озбиљно болестан, а према одбрани Мишић Синиша се налазио у то време ван територије Пећи на лечењу. Одбрана није могла доћи до писмених доказа о боравку Мишић Синише у ВМА у том периоду из простог разлога што документација ВМА из тог периода није у потпуности сачувана. Из лекарске документације о лечењу Мишић Синише у Кнез Селу у Нишу види се да је Мишић Синиша био веома болестан што поткрепљује његову одбрану. Неки од окривљених су и својим одбранама потврдили да је Мишић Синиша боловао и да није учествовао у свим акцијама. У току поступка је утврђено да је ова јединица у садејству са полицијским снагама имала у акцију у истом селу Ћушка у априлу месецу '99. године, мислим да је 17. април у којој је учествовао Мишић Синиша и он је то поврдио. Ово је од значаја јер посредно повезивање Мишић Синише са акцијом у селу Ћушка може бити последица замене временског периода у којем је Мишић Синиша виђен у селу Ћушка, но, ни из тих посредних индиција се не види да је Мишић Синиша у селу Ћушка извршио било какав ратни злочин. На то не указује ни један од

саслушаних сведока албанске националности, нити пак о томе постоје други непосредни или посредни докази.

Војно полицијска акција извршена 14. маја '99. године по плану и задацима донетим на састанцима највиших војних и полицијских структура надлежних за територију Пећ, а која обухвата село Пећ, Ћушка и Захаћ и Павлан па из писаних докумената са којих је скинута ознака тајности, ратних дневника јасно се види да се радило о планираној офанзиви у којој су учествовале полицијске снаге и војне снаге 125. моторизоване бригаде.

Из доказа који су изведени током поступка произилази да је командант Живановић командант 125. моторизоване бригаде поставио заштитну линију испред захачких винограда. Ово наводимо само због тога јер се у оптужници представља да ова група ничим изазвана долази међу мирно цивилно становништво и врши паљевине, убиства, пљачке и тако даље. Потпуно стављамо са стране неспорну чињеницу да је у време ратних дејстава, да је та територија једна логистичка база две бригаде терористичке које они себе називају ослободилачка војска Косова и да непрестано се врши бомбардовање од стране НАТО снага и то искључиво јединице српских снага, то и тужилац каже. Значи, ради се о једном ратном окружењу у коме постоје некакви обавештајни подаци да се у тим местима налази логистичка база и да прети некаква опасност због чега се предузимају ове офанзиве у којој учествује и ова јединица. Само сам то хтео да укажем.

Није на доказима заснована оптужница да је том приликом извршен ратни злочин од стране Мишић Синише у време, на месту и на начин како је описано у оптужници. Наиме, нико од саслушаних сведока, па ни Рашковић Зоран, нити пак било ко од саслушаних окривљених није потврдио наводе оптужнице по овој тачци на начин како је наведено у измењеној оптужници. Измењена оптужница у овом делу не само што представља конструкцију, већ не садржи опис радње као битног елемента дела, не садржи конкретне наводе у односу на лишавање живота цивила албанске националности поименично наведених у тачци II 2а. Сведок Рашковић Зоран који је припадник јединице под командом покојног Минић Небојше у саставу 177. ВТО Пећ је изјавио да је ова јединица заједно са полицијским саставом учествовала у акцији која је обухватила село Ћушка, Захаћ и Пављане, да је он видео Мишић Синишу, то су једине његова непосредна опажања да је Мишић Синиша тог дана био у селу Ћушка. Све остало што је навео, а везано за Мишић Синишу не представља његово непосредно опажање већ је резултат његове претпоставке у учешћу Мишић Синише у овој акцији. Као што је напред наведено кредибилитет сведока Рашковић Зорана је веома споран. Ради се о лицу које има несумњиву криминалну прошлост и због више тешких кривичних дела разбојништва осуђиван на вишегодишњу временску казну. Он је припадник јединице Минић Небојше и лице које има неспорно поверење свог команданта, сада покојног Минић Небојше, јер је према сопственој изјави увек био у пратњи Минић Небојше, а у оружаном акцији у селу Ћушка поверено му је да заједно са осталима учествује у окупљању становништва у селу Ћушка у центру села где се вршило одвајање војно способних мушкараца од преосталог становништва у

селу Ћушка у центру села где се вршило одвајање војно способних мушкараца од преосталог становништва које су чинили старији људи, жене и деца и којима је наређено да напусте село. Дакле, ради се о лицу које непосредно учествује у акцији ВТО чете под командом сада покојног Минић Небојше у селу Ћушка. Уколико је у том селу дана 14. маја '99. године извршен ратни злочин против цивилног становништва на начин да су се кршила правила међународног права предвиђена одредбом члана 3 став 1 тачка 1а и члана 33 и 49 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.'49. године и одредбе 51, 52 и 85 Допунског протокола уз Женевску конвенцију од 12.08.1949. године, а састојала се у вршењу расељавања цивилног становништва албанске националности у селу Ћушка, Пављан и Захаћ, применом силе према цивилима, мере застрашивања и терора онда је Рашковић Зоран несумњиво лице које је извршило ратни злочин против цивилног становништва.

Учешће Рашковић Зорана је неспорно, а његово понашање у селу Ћушка илустровано је исказима сведока албанске националности и саокривљених, а препознат је по фотографијама из тог периода. Рашковић Зоран је приликом сведочења 27.12.2011. године потврдио да је као припадник јединице у маскирној униформи маскираног лица са оружјем био у селу Ћушка, а на страни 55/80 транскрипта са истог главног претреса изричито се наводи, цитат: „Да је његов задатак да чува плен Мртвог, да исти буде на сигурном“, стим што је на претресу од 09.09.2010. године на страни 10 садржано појашњење у изричитој изјави Рашковић Зорана, цитат: „Да је њега запала улога као и увек, као и уосталом да буде код возила, да чека плен и евентуално упућује Албанце у Албанију“.

На главном претресу од 27.12.2011. године страна 56/80 у својству сведока појашњава на питање одбране, опет цитат: „Да су га се цивили вероватно плашили чим је био наоружан и чим је био у селу на тргу са калашњиковим и маскирном униформом а претходно су им запаљене куће, на путу су могли да виде лешеве и нису могли да направе разлику између особа које су биле наоружане у маскирној униформи“, додајући на страни 57/80 цитат: „Да је то део целокупног фолклора терајте се у Албанију, марш, отимање и ударање и застрашивање и гоњење и опште изазивање страха код цивила албанске националности“. Када је то сам Рашковић изјавио о учешћу а на основу изјаве оптужених припадника јединице Минић Небојше као и цивилног становништва из наведених села и приказаних фотографија се потврђује његово учешће у застрашивању и протеривању цивила, онда је јасно да се ради о несумњиво ратном злочину против цивилног становништва извршеног од стране Рашковић Зорана који није оптужен за ово кривично дело. Због чега је тужилац за ратне злочине неспорног учесника у акцији 177. ВТО Пећ у чијем саставу је чета којом је командовао сада покојни Минић Небојша изузео из ове оптужнице Рашковић Зорана, оптужио друге припаднике те јединице за исте радње, онда се може наслутити да је у пред кривичном поступку тужилац са Рашковић Зораном постигао договор да Рашковића изузме из оптужења са обавезом да Рашковић оптужи друге припаднике ове јединице.

Тужилац је са Рашковић Зораном више пута разговарао у току преткривичног поступка а у време док је Рашковић био на издржавању казне показивао му фотографије, једном речју договарао се са Рашковић Зораном о његовом сведочењу. Није тешко закључити да је тема тих разговора била да Рашковић Зоран постане заштићени сведок, а за награду да буде изузет из оптужења али да терети остала оптужена лица. Рашковић Зоран је тужиоцу за ратне злочине био кључни сведок у конструисању оптужења свих овде оптужених лица па и Мишић Синише. На његовом исказу се не може заснивати судска одлука без обзира што је он у једној фази главног претреса сам одлучио да више нема статус заштићеног сведока јер је све своје изјаве касније поновио на начин како је то изјављивао у својству заштићеног сведока. Обзиром да се само на исказу заштићеног сведока не може заснивати судска одлука уколико за то не постоје други докази то ни на исказу заштићеног сведока Рашковић Зорана, а која се односи на радње које се оптужницом стављају на терет Мишић Синиши не може представљати доказ о кривици Мишић Синише јер не постоје други докази. Но, и поред тога када је у питању тачка II подтачка 2а оптужнице Рашковић своје сазнање о овом догађају износи на начин да није видео шта се догађало у насељу Чеку, јер се налазио на другом крају села па је ово додатни разлог због чега се његов исказ не може узети као доказ о кривици Мишић Синише.

Кад сам већ овде код Рашковића, какав је он статус имао доста чудан у овом предмету, само да илуструјем, то је транскрипт са главног претреса од 18. фебруара 2013. године, тада је позван Рашковић сведок да сведочи о догађајима у Љубенићу, Захаћ, Пављан. Рашковић каже нису му испуњени неки услови и каже „Али данас моје мисаоне, радне способности ће битно бити умањене, желим то да знате тако да ако кренем да сведочим сада то неће бити 30% реално онога што ја желим овде да изнесем“. Наравно, он тог дана није ни сведочио, није хтео да сведочи човек али зашто на све ово указујем. Указујем да Рашковић се сво време понаша као човек господар живота и смрти. Он некога хоће да оптужи, некога неће. У неком моменту хоће да га оптужи, а у некоме моменту неће, све зависи од тога како, да ли ће неко да постави према њему неко питање, да тражи суочење и тако даље. За тужилаштво, оно што је јако, упало је у очи свима наравно, за тужилаштво је Рашковић Зоран један искрени патриота, то каже тужилаштво, испред тужилаштва каже портпарол и то преноси телевизија. Ови људи, то је поновио и тужилац у својој завршној речи, то је патриота. Сачувај ме боже од таквих патриота, а ови људи нису патриоте, по тужиоцу, зато што каже, они су, каже, могли да се склоне када виде да се нешто догађа у том селу где се врши паљевина требали су да оду, као да је то сеоски вашар. Они су припадници војне јединице и били би дезертери, могуће, али тужилац је дао нама поуку како треба да изгледа српски војник, значи да дезертира. Добро, идемо даље.

У односу на оптужницу II, ако сам ја прекорачио мало време, хоћете да, пожурећу. Нећу онолико колико је тужилац али ћу ипак морати до краја. II подтачка 2б, знамо о чему се ради, у измењеној оптужници наведено је да су вршили расељавање и тако даље, 40 породичних кућа, помоћних објеката и тако

даље и тако даље, а у односу на оптужницу II подтачка 2в настављају се неосноване тврдње без доказа да су Мишић Синиша и Момић Ранко вршили пљачкање имовине издвојених мушкараца на начин да су сва лична документа, новац, драгоцености одложили на тло испред себе и потом приморали Љуши Ерзена да све ово спакује у торбу и преда Минић Небојши. Ове тврдње су чак и у супротности са изјавом заштићеног сведока Рашковић Зорана. Оптужница је неоснована, представља конструкцију, није заснована на доказима. Тужилац у тврдњама из оптужнице не полази од доказа, чак их игнорише, већ представља своју визију догађаја. Према оваквој конструкцији без релевантног доказа Мишић Синиши се ставља на терет да је одузимао новац од Чауш Љушија. Ове наводе тужилац заснива само на исказу сведока А1 који је у претходној оптужници од 17.12.2012. године управо за ово дело био оптужен, па је својим исказом у својству заштићеног сведока практично избегавајући своје радње извршења кривичног дела представио као радње извршења кривичног дела Мишић Синише и Лекић Ненада који није обухваћен овом оптужницом. Ту сам већ говорио да овај А1 је био дужан сходно члану 321 ЗКП-а да као сведок оптужбе призна оно за шта је оптужен, да изјави да ништа неће сакрити, прећутати и тако даље, али је он то другачије приказао, односно своју кривицу пребацио на Мишић Синишу и како тужилац каже дао доказе тужиоцу да оптужи Мишић Синишу.

Када је у питању село Пављан, тачка II под 3, понављају се наводи и конструкција из претходног дела оптужбе да су оптужени међу којима и Мишић Синиша оружаном нападом на село, неконтролисано пуцали, претресали породичне куће, истеривали цивилно становништво и тако даље, расељавали становништво, уништили најмање 11 кућа. За Мишић Синишу конкретно се ставља на терет под тачком II подтачка 3д да је у кући породице Никчи лишио живота Никчи Весела и Никчи Џерону и Никчи Хатицу. Овако измењена оптужница у односу на Мишић Синишу је неоснована из следећих разлога: Овде немамо ни А1 сведока, немамо ни Рашковић Зорана. Тужилац се позива на сведочење, односно препознавање, само да пронађем, каже препознавање, каже на основу исказа сведока Рам Никчи из албума фотографија Радославе Минић, супруге Минић Небојше, препознала Мишић Синишу. Ако се подсетимо албума фотографије који је из стана Радославе Минић пронађен, то су фотографије са једне седељке, вечере или неког весеља, откривеног лица и тако даље. Сви сведоци у селу Пављан албанске националности општећени кажу да су људи који су дошли били маскирани, намазаних лица и препознавање које је вршено у то време, оно што је рекао колега Перовић без присуства браниоца, под некаквим нејасним околностима, да се препознаје лице које није маскирано, које никада у животу раније пре тога, ни после тога није видела је непоуздан доказ, али тим пре да сви ови сведоци који су касније дошли или су саслушани преко видео надзора, оно што је карактеристично, који су такође препознали различита овде оптужена лица у том сведочењу без браниоца, ЕУЛЕКС и у присуству само тужиоца или без његовог присуства, потврдили су овде нама на претресу и преко видео линка да они никог тамо са сигурношћу нису препознали, односно опозвали су неке своје изјаве. Чак и на питање да ли сте ви то изјавили, препознали, каже нисмо.

Један додатни разлог за један велики степен сумње да се само на оваквом веома, веома сумњивом исказу може засновати кривица да је Мишић Синиша извршио убиства три лица. Других доказа нема, нема никаквог другог доказа. Понављам, можемо правити једну ситуацију посредним доказима на лицу места су били, десило се то и то, догађаји су се, била је паљевина, било је расељавање, било је убиство, али да се оптужује да је конкретно извршио убиство, а да за то немаш поуздан доказ, ослонити се на овакав један исказ који је веома, веома непоуздан и оптужити човека за убиство је по мени, просто нисам препознао тужиоца са оваквим оптужењима. Зато сам имао потребу да прочитам шта је рекао у завршној речи. Добро.

У односу на село Пављан када је Мишић Синиша у питању, не постоји ниједан од поузданих доказа за радње које му се стављају на терет, сад узимам само и ово убиство, овде су многобројне радње паљења, радње, чак, осим сведока А1 и Рашковића који кажу да су га видели у Ћушки, ни они не говоре да су га видели у Захаћу и Пављану. Један каже цела јединица је отишла, А1 је остао неком ситуацијом у Ћушки да чува возила или већ зашто је отишао, није одлазио тамо, а наводи о учешћу Мишић Синише у појединачим радњама су врло конкретне, за то немамо ни један други доказ. О тим конкретним радњама, када је у питању село Захаћ, II подтачка 4 исти стереотип из претходних тачака. Извршен напад на цивилно становништво, имало за последицу смрт 17 лица, повреде телесног интегритета једног лица, у том селу претресали породичне куће, истеривали, пуцали испод ногу и у ваздух, а то је имало за последицу смрт поименично наведених лица. Не можемо да разумемо како је то имало, да ли је пуцање у ваздух или испод ногу, па је имало за последицу да је неко конкретно, како је то имало за последицу јако нејасно али то је што је.

И ја бих само на крају да дам један закључак везан за ово што сматрам да је важно. Дакле, по становишту одбране у измењеној оптужници се у односу на Мишић Синишу нуде противречне информације изјаве које нису прибављене, неке од њих које нису ни прибављене на начин, по мојој оцени, који је дозвољен законом. У току поступка тужилац није успео да обезбеди ниједан релевантан доказ за конкретне тврдње кад је у питању Мишић Синиша. Измењена оптужба Тужилаштва за ратне злочине у односу на Мишић Синишу је произвољна. Тужилаштво за ратне злочине по неком свом критеријуму за виновнике злочина одређује искључиво чету Небојше Минића званог Мртви, а за конкретне извршиоце припаднике ове чете стим што изузима Рашковић Зорана који је, како рекосмо, имао једно време статус заштићеног сведока, а после тога самоиницијативно изгубио тај статус. Неспорно је да Рашковић као припадник чете Небојше Минића, његов најближи сарадник, Мртви је имао у њега највише поверења, стално у његовом друштву, чува му плен, што је за Мртвог најважније и значи лице од највећег поверења али није оптужен за ратни злочин.

Још једна околност која, сад да не замарам веће, када је у питању овај 14. мај. Кажу сви неспорно да је у јутарњим часовима извршен тај, како тужилац каже, напад на село Ћушка, а да након тога по исказу А1 то је трајало неких два сата најмање. Он је остао код тих возила а они су се пешице упутили јер кажу возила су остала на том простору. И они су наставили према Захаћу и Пављану,

како каже сведок А1, али има ту једна ствар, сви сведоци оштећени, али апсолутно сви, кажу да је војска ушла у њихово село Захаћ и Пављан у раним јутарњим сатима, значи у исто време када је по наводима оптужнице су ови људи били у Ћушки, ако се има у виду да се ради о планираној офанзивној акцији да је било више учесника и сам тужилац каже НН, не знам припадника разних јединица, који су могли такође да буду и маскирани и у маскирним униформама и намазаних лица. Сваки злочин треба осудити, поготово ратни злочин али остаје ми нејасно због чега се инсистира да само 20 људи колико има у тој јединици, 10 људи, врши тај ратни злочин по свим тим селима, искачу ко ђаволи из чиста мира, убијају те људе, пале им куће и тако даље, а да ту у тој акцији учествују и оклопна возила и друге јединице и чега све ту није било и да коначно то једно с другим није у никаквој временској вези јер не могу иста лица бити једновремено на два места па макар то могло пешице да се пређе, не знам ни ја, којим околним путевима, ипак захтева неко време, а према исказу ових оштећених то се догађа у исто време. Да не бих дужио ја налазим да нема конкретних поузданих доказа да је Мишић Синиша извршио кривично дело и мој први предлог је да се ослободи од оптужбе. Наравно, желим да будем и опрезан, уважавајући чињеницу да је Мишић Синиша потврдио да је у акцији у селу Љубенић учествовао, наравно не улазећи у село него на други начин. Уважавајући и околност да се у том селу догодио злочин против цивилног становништва који се састојао у расељавању, паљењу кућа, застрашивању па и убиствима. Уважавајући чињеницу да се може осудити за ратни злочин и на основу присуствовања без обзира колико то изгледало невероватно али таквих одлука је било и биће их.

И опреза ради бих предложио суду да уколико нађе да је учешћем, да је присуствовањем у местима где су вршени ратни злочини и Мишић Синиша извршио ратни злочин против цивилног становништва, значи не убиства, него присуствовање у тим догађајима, онда предлагем да има у виду пре свега околности једног ратног стања где се није, као што тужилац каже, могло изаћи као из кола, сада нећу да будем у чети, сада хоћу да будем у чети, јер је то дезертерство и то се кажњава по војним законима преким судовима, а мобилисан је био, дакле то су те неке околности. Имајући у виду време које је прошло, које је свакако нешто што, иако ратни злочин не застарева, време, интензитет нечега што се догодило, свакако смањује. Не могу да прихватим наводе које је тужилац навео да се радило само о отежавајућим околностима и да се те отежавајуће околности своде у томе што нису, каже, признали извршење кривичног дела. Каже тужилац, да га парафразирам, што каже нису, нису теретили друге оптужене, односно нису усаглашавали тако. Како то може да буде отежавајућа околност правно, а да не постоји ниједна олакшавајућа околност. Уопште не могу да нађем случај да неко нема ниједну олакшавајућу околност. Ако ништа друго, није осуђиван, прошло је време, околности под којима се то догодило, ратна психоза у којој се то догодило.

Молим суд да има у виду све те околности код, уколико евентуално огласи кривим за ратни злочин и одреди казну.

Хвала Вам лепо. Извините ако сам Вас задржао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Бранилац наводи да предлаже да суд окривљеног Мишић Синишу ослободи од оптужбе, али да, опреза ради уколико нађе да је само његово присуство, односно припадништво јединици и присуство у акцији у селу Љубенић о коме је сам говорио има елементе кривичног дела, приликом одмеравања казне узме у обзир све олакшавајуће околности. У односу на село Љубенић наводи да нема доказа да је оптужени учествовао у стрељању 43 цивила, док у односу на село Тушка, Пављан и Захач нема доказа да је окривљени уопште био у овим селима, јер је био тешко болестан у то време, што произилази из његове документације о лечењу у Кнез селу. У односу на узимање пакета са новцем од Љуши Чауша, наводи да је заправо ово прво било стављено на терет окривљеном који сведочи А1, а да је затим то стављено на терет оптуженом Мишићу. У односу на села Пављане и Захач нема доказа да је окривљени био у овим селима. Суд не сме да заборави да се ради о акцијама здружених војно-полицијских снага у којима су, осим овде оптужених, учествовали и борци, припадници других јединица, па је немогуће да су у овим догађајима учествовали само овде оптужени. Коначно и време о коме говоре оштећени, рани јутарњи часови, када су радње предузимане и када су војници ушли у село, саме по себи су такве да је немогуће да су оптужени у исто време били на свим местима како је то наведено у оптужби.

Наставићемо сутра. Дакле, сутра остали, Палибрк, Стругар, Брадић, Крстић, Петронијевић, Бобот, редом како се ви будете договорили између себе и сутра нећемо остајати оволико. Дакле, не могу да задржавам цео овде суд после радног времена, знате. Значи, сутра ћемо почети у 14,30 на време у судици број 2.

За данас је завршено. Наставиће се сутра у судници 2 у 14,30.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА